

BEHEERSPLAN ONROEREND ERFGOED
RESIDENTIE DE VESTE
Voormalig St. Jozefsziekenhuis
KOMVEST 34, 8000 BRUGGE, W-VL

PROJECT:

Projecttitel: Residentie De Veste • Opmaak beheersplan
Dossiernummer(s) architect: 3058

BEHEERSPLAN OPGEMAAKT DOOR:

Architectenbureau LMS Vermeersch bvba

Beenhouwersstraat 51
8000 Brugge

Telefoonnummer: 050 33 20 43
Fax: 050 33 20 24
E-mail adres: info@architectenvermeersch.be
Website: www.architectenvermeersch.be

BTW-nummer: BE 0864 033 735

Contactpersonen: Dhr. Sébastien Vermeersch – Architect-zaakvoerder
Mevr. Maïté Vermeersch – Architect-zaakvoerder

OPDRACHTGEVER:

De Veste vzw

Komvest 34
8000 Brugge

MONUMENT:

Residentie De Veste – Voormalig St. Jozefsziekenhuis.

Komvest 34
8000 Brugge
Provincie West-Vlaanderen

Beschermingsbesluit: 4.01/31005/2152.1 / OW002178

Beschermd als monument omwille van de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde.

Categorie monument: Internaat / onderwijsinstelling

DATUM TER GOEDKEURING INGEDIEND:

28 oktober 2016.

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	2
1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GOED	3
A. PROJECT:.....	3
B. BEHEERSPLAN OPGEMAAKT DOOR:.....	3
C. OPDRACHTGEVER – EIGENAAR:.....	3
D. GEGEVENS MONUMENT - IDENTIFICATIE:	3
E. INLEIDING:.....	3
F. GRAFISCHE AFBAKENING VAN HET ONROEREND ERFGOED:.....	4
G. ALGEMENE FOTO'S VAN HET GOED IN ZIJN CONTEXT:.....	4
2. HISTORISCHE NOTA	5
A. BEKNOPT HISTORIEK VAN HET GEBOUW: BOUW-, BEWONERS EN GEBRUIKERSGESCHIEDENIS:	5
B. BOUWHISTORISCHE ANALYSE EN SYSTEMATISCHE BOUWHISTORISCHE OPNAME VAN DE GEBOUWEN OP DE SITE:	7
3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN	9
A. LIJST VERWIJZENDE NAAR DE GEBRUIKTE NUMMERING VAN DE ERFGOEDELEMENTEN OP DEZE PLANNEN:.....	9
B. ALGEMENE BESCHRIJVING/TYPERING EN RUIMTELIJKE CONTEXT - SITE:	10
C. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN BINNEN DE AFBAKENING – HUIDIGE TOESTAND.....	10
4. SITUERING EN BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN	26
5. VISIE OP HET BEHEER EN BEHEERSDOELSTELLINGEN	27
HOOFDDOELSTELLING	27
6. CONCRETE RIJCHTLIJNEN, EENMALIGE EN TERUGKERENDE MAATREGELEN DIE NODIG ZIJN IN FUNCTIE VAN DE BEHEERSDOELSTELLINGEN.....	28
6.1. BEHEER OP KORTE TERMIJN	28
6.2. BEHEER OP LANG EN MIDDELLANG TERMIJN	30
7. VOORSTEL VOOR OPVOLGING EN EVALUATIE VAN DE BEOOGDE BEHEERSDOELSTELLINGEN	31
A. VOOROPGESTELDE TIMING:	31
B. VERSLAGGEVING EN EVALUATIE:	31
8. OPLIJSTING BIJLAGEN.....	32
9. BIBLIOGRAFIE	32
A. BRONNEN:.....	32

1. IDENTIFICATIE EN AFBAKENING VAN HET BEOOGDE GOED

A. PROJECT:

Projecttitel: Residentie De Veste • Opmaak beheersplan
Dossiernummer(s) architect: 3058

B. BEHEERSPLAN OPGEMAAKT DOOR:

Architectenbureau LMS Vermeersch bvba

Beenhouwersstraat 51
 8000 Brugge

Telefoonnummer: 050 33 20 43
 Fax: 050 33 20 24
 E-mail adres: info@architectenvermeersch.be
 Website: www.architectenvermeersch.be
 BTW-nummer: BE 0864 033 735
 Contactpersonen: Dhr. Sébastien Vermeersch – Architect-zaakvoerder
 Mevr. Maïté Vermeersch – Architect-zaakvoerder

C. OPDRACHTGEVER – EIGENAAR:

De Veste vzw - zakelijk rechthouder

Komvest 34
 8000 Brugge

Contactpersoon: Dhr. Filiep Defraye
 Functie: Beheerder
 Telefoonnummer: 050 33 52 19
 E-mail adres: filiep.defraye@spermalie.be
 Ondernemingsnummer: 0458.671.032

De onderzoekspremie voor de opmaak van dit beheersplan werd toegekend dmv. besluit van het Afdelinghoofd Beheer van het Agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap op 16-11-2015.

D. GEGEVENS MONUMENT - IDENTIFICATIE:

Residentie De Veste – Voormalig St. Jozefsziekenhuis.

Komvest 34
 8000 Brugge
 Provincie West-Vlaanderen

Kadastrale gegevens: 5de Afdeling, Sectie E, nummer(s) 99d2.
 Datum beschermingsbesluit: 16-04-2004
 Opschrift beschermingsbesluit: 4.01/31005/2152.1 / OW002178

Beschermd als monument omwille van de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde.

Categorie monument: Internaat / onderwijsinstelling

E. INLEIDING:

Het beheersplan werd opgemaakt voor de beschermde gebouwdelen, zoals aangeduid op de grafische afbakening van het onroerend goed – zie bijlage 01. De in de toekomst geplande renovatie- en restauratiewerken zullen worden gefaseerd en gespreid in de tijd, met als doel alle noodzakelijke instandhoudings- en restauratiewerken te duiden en te begroten over een periode van de komende 20 jaar, zodoende het gebouw in goede staat te herstellen, te conserveren en op te frissen met respect voor alle aanwezige erfgoedelementen. Op deze wijze zal het gebouw weer ten volle tot zijn recht komen.

Het Architectenbureau LMS Vermeersch is reeds sinds 2004 aangesteld als ontwerper voor alle noodzakelijke verbouwings-, restauratie- en renovatiewerken van de volledige site van 'De Veste'. De werken worden gefaseerd over meerdere jaren waarvan enkele fasen reeds zijn uitgevoerd, momenteel in uitvoering zijn en/of nog zullen worden uitgevoerd in de komende jaren.

In het recente verleden werden onderstaande werkzaamheden reeds uitgevoerd:

- Restauratie van het inkomportaal.
- Restauratie van enkele dakkapellen en standvensters.
- Renovatie van de platte daken van de linker vleugel haaks op de voorgevel.
- Restauratie van de volledige ommuringen van de site met smeedijzeren hekwerken.
- Vernieuwen schrijnwerk in de niet beschermde delen.
- Ontmantelings-, herinrichtings- en oprisingswerken ivf. herbestemming tot internaatfunctie, oa. inrichten keukens, restaurant, internaatkamers, conferentieruimtes en ontspanningszalen.

- Brandbeveiligingswerken.
- Restauratie van de platte- en hellende daken van de beschermde delen.

Onderstaande werken zijn momenteel in uitvoering:

- Renovatie van de hoogspanningscabine.
- Oprissingswerken internaatkamers.

Onderstaande werken zijn gepland in de nabije toekomst – dossiers werden reeds opgemaakt door de architect:

- Restauratie van de gevels van de beschermde delen incl. schrijnwerk en glas-in-loodramen.
- Omgevingsaanleg thv. de straatvleugel, zowel langs de straatzijde, tuinzijde als rondom de kapel.
- Verbouwingswerken internaatkamers.

Het verloop van bovenvermelde studies en uitgevoerde werkzaamheden werden reeds meermaals besproken met Dhr. Dirk Van Eenhooghe en Mevr. Aagje Vanwalleghem van de dienst Onroerend erfgoed.

Plannen van de bestaande toestand, reeds uitgevoerde en toekomstige restauratiewerken mbt. de beschermde delen zijn in bijlage bij dit beheersplan gevoegd ter duiding.

Het voormalig ziekenhuis werd reeds in 1996 herbestemd tot internaat. De bestemming van het gebouw blijft ongewijzigd, gekend als internaat / onderwijsinstelling.

F. GRAFISCHE AFBAKENING VAN HET ONROEREND ERFGOED:

Grafische afbakening van het gebouw:

Kadasterplan met aanduiding afbakening volledige site De Veste in Brugge, alsook aanduiding afbakening beschermde delen en afbakening zone waarvan dit beheersplan wordt opgemaakt – zie bijlage 01.

G. ALGEMENE FOTO'S VAN HET GOED IN ZIJN CONTEXT:

Onderstaande overzicht verwijst naar het afzonderlijk document kleurfoto's beheersplan - **bijlage 03**.

- Foto 5: Archiefbeeld zicht op de hoofd vleugel en kapel vanaf de Komvest (beeldbank Brugge).
- Foto 6: Archiefbeeld luchtfoto (google maps).
- Foto 13 tem 18: Foto's huidige toestand zicht vanaf de Komvest – toestand voor restauratie daken.
- Foto 20 tem. 26: Foto's huidige toestand zone tussen straatgevel en tuinmuur – toestand voor restauratie daken.
- Foto 29 tem. 31: Foto's huidige toestand gevelaanzichten kapel vanuit de tuin/koer – toestand voor restauratie daken.
- Foto 33 tem. 36: Foto's huidige toestand gevelaanzichten achtergevel – toestand voor restauratie daken.

2. HISTORISCHE NOTA

A. BEKNOPT HISTORIEK VAN HET GEBOUW: BOUW-, BEWONERS EN GEBRUIKERSGESCHIEDENIS:

De zogenaamde voormalige "Sint-Jozefskliniek" - hospitaal van 1910 tot 1996. Gebouwd naar ontwerp van architect Huib Hoste in verschillende fasen en verbouwingen naar ontwerp van Maurice De Meester.

Ontstaan van het ziekenhuis:

- 1905:** Opstarten van een privé-kliniek aan de Langestraat door chirurg Verhouf, daarbij geholpen door drie augustinessen van de orde van Meaux.
- 1907:** Voortzetten van het werk door drie zusters in een huis aan de Komvest.
- 1908:** Opstarten van een nieuwe privé-kliniek door enkele andere Brugse chirurgen in samenwerking met de zusters en aankopen daartoe van een stuk grond van het kapucijnenklooster in de Sint-Clarastraat.

Voor de iconografische bronnen verwijzen we naar **bijlage 03** – kleurfoto's beheersplan waar een overzicht wordt gegeven van het ontstaan van de site en ontwikkeling van het erfgoed adhv. archiefbeelden en foto's van de huidige toestand.

Bouw van het ziekenhuis vanaf 1909 in opdracht van de Zusters Augustinessen van Meaux:

- 1909-1910:** Bouwen van de vleugel en ommuring van het perceel aan de straatzijde naar ontwerp van architect H. Hoste (Brugge) op een braakliggend terrein aangekocht door de Zusters Augustinessen – zie historisch kaartmateriaal foto 57, 58 en 59 in bijlage 03. De bouwaanvraag werd ingediend door zuster Marie Loranchet, moeder overste van de zusters Augustinessen. Professor Jozef Sebrechts wordt er de hoofdchirurg.
- Het was een zeer prestigieuze opdracht voor de toen nog jonge architect, een modern ziekenhuis qua comfort en inrichting met neogotisch gevels, erg verwant aan de vormgeving van zijn leermeester Ir. Arch. Cloquet verbonden aan de Gentse universiteit. De constructiewijzen met metselwerk en gewapend beton vormden het uitgangspunt, doch met een klassieke neogotische vormgeving, hetgeen Hoste zelf als 'moderne-gotiek' bestempelde. Zie foto's 5, 60, 64, 65, 67, 68 en 82 in bijlage 3.
- 1914-1918:** Tijdens de oorlogsjaren deed de nabijgelegen Brugse haven dienst als schuiloord voor de vijandelijke duikboten en werd daardoor regelmatig gebombardeerd door de geallieerden. Veel naburige gebouwen liepen grote schade op, doch het ziekenhuis bleef als bij wonder steeds gespaard van verwoestingen. Het gebouw deed ook tijdens deze oorlogsjaren dienst als heelkundig toevluchtsoord voor de burgerlijke bevolking.
- Huib Hoste verblijft tijdens de eerste wereldoorlog in Nederland en maakt er kennis met het nieuwe bouwen en wordt er beïnvloed door Petrus Berlage. Hij analyseerde er de nieuwe ontwikkelingen van de Nederlandse architectuur en kwam in contact met de De Stijl via Theo Van Doesburg, de propagandist van het dadaïsme.
- Hij ontdekt dat de constructieve uitgangspunten van zijn leermeester eigenlijk niet aan een stijl gebonden zijn en streeft vanaf dan naar een constructieve eerlijkheid en een functioneel concept, wat resulteert in een afkeer voor het bouwen in historische stijlen.
- 1921:** Het ziekenhuis is erg succesvol, mede door de talentvolle dokters, en wordt snel te klein. Uitbreidingen dringen zich op. Zo wordt gestart met de bouw van de rechter vleugel haaks op de straatvleugel en het transformatiehuisje tegen de afsluitingsmuur aan de Komvest, eveneens naar ontwerp van architect Hoste.
- Deze nieuwe vleugel zorgde voor een stijlbreuk met de eerder gebouwde neogotische straatvleugel. Huib Hoste was tijdens de oorlogsjaren 'modern' geworden. De uitbreiding werd opgetrokken als een contrasterende kubistische constructie in de nieuwe vormtaal van de tijd, een opeenstapeling van kubusvormige volumes ontdaan van bijna elke vorm van decoratie. Hierbij werd geen rekening gehouden met de bestaande constructie. Nergens anders in het werk van Hoste is de stijlbreuk in zijn werk zo prominent aanwezig als hier in de St. Jozefskliniek.
- Hoste verrichte in deze naoorlogse periode baanbrekend pionierswerk inzake de consequente navolging van de 'internationale stijl' en de nieuwe zakelijkheid in Vlaanderen. Zie foto's 71, 72, 77 en 78 in bijlage 3.
- 1924-1925:** Bouwen van linker vleugel haaks op de straatvleugel in een meer uitgedaagde en rationelere vormgeving dan zijn eerder uitbreiding van 1921. Waar hij in 1921 bij de rechter vleugel nog opteerde voor hellende daken, koos hij ervoor om bij het bouwen van de nieuwe linkervleugel te werken met platte daken die dienst deden als grote dakterrassen. De nieuwe moderne operatiezalen en materniteit stonden indertijd model voor andere instellingen in binnen- en buitenland. Het ziekenhuis werd alom geprezen voor de natuurlijke lichtinval en luchtcirculatie. Zowel de kamers als de centrale gangen baadden in het licht en werden rechtstreeks voorzien van verse buitenlucht.
- In deze periode werd tevens de nieuwe kapel gebouwd, eveneens naar ontwerp van Hoste. Deze modernistische kapel werd opgevat als een totaalconcept in art-deco stijl en moest de vroeger te klein geworden bidplaats vervangen. De subtiële sobere ornamenteringen zijn het resultaat van Hoste

zoektocht naar de vormgeving van een sacrale ruimte binnen de geest van het nieuwe bouwen, waarbij hij streefde naar een vormgeving met de pure en eerlijke kwaliteiten van de materialen. Enkel de geabstraheerde spitsbogen en steunberen herinneren nog aan een gotische vormtaal. Zie foto's 2, 5, 61, 62, 66, 70, 79, 80, 81, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 99 en 100 in bijlage 3.

- 1926-1928:** Op vraag van H. van de Velde leidde Hoste het pas opgerichte instituut van La Cambre, doch toen hij als architect verantwoordelijk werd gesteld voor de instorting van een school in aanbouw waarbij een man het leven liet was hij verplicht om enkel maanden later het instituut opnieuw te verlaten. Door dit ongeval verliest Hoste het merendeel van zijn opdrachten in Brugge en verhuisde hij naar Antwerpen. Desalniettemin bleef hij in Vlaanderen een voorvechter van de modernistische ideeën. Hij maakte deel uit van de Belgische delegatie op het eerste CIAM-congres in La Sarraz en stichtte het tijdschrift Opbouwen. Ondanks zijn indrukwekkende carrière omvat Hostes latere oeuvre geen grote opdrachten meer.
- 1933:** Verbouwingen naar ontwerp van architect Maurice De Meester (Brugge). Deze omvatten ondermeer het bouwen van een apotheek en spreekkamer boven het terras aan de linker zijde, nieuwe zalen, hal en burelen aan de tuinzijde, het vernieuwen en aanpassen van de inkom, het aanpassen van de ommuring van het perceel en het bouwen van een inkomportaal met doorrit voor ziekenwagens. Deze nieuwe uitbreidingen werden gebouwd in een nieuwe zakelijke stijl. Bij het inkomportaal werd gezocht naar een aansluiting met eerder gebouwde neogotische straatvleugel dmv. een sober uitgewerkte detaillering. Het interieur van de halfronde inkomhal werd vormgegeven als een totaalconcept in art-deco stijl waarbij zowel de ruimte, als alle interieurelementen als één geheel werden ontworpen, inclusief vast meubilair, ingewerkte uurwerken en barometer, verlichtingsarmaturen, tafels, stoelen, plantenbak, gordijnen, binnendeuren ontvangstloketten en guillotinekasten met rolluiken dien tevens dienst deden als zonnewering. Zie foto's 1, 3, 4, 13, 22, 69, 72, 73, 74 en 75 in bijlage 3.
- 1935:** Publicatie n.v. het 25 jarig bestaan van het hospitaal – zie bijlage 09. Op het voorblad staat een iconografische afbeelding van St. Jozef met kind (zie ook bijlage 11) en het logo van de stad Brugge, welke regelmatig werden gebruikt in drukwerk van het ziekenhuis. Op de laatste pagina van de brochure vinden we het logo van de kliniek (zie ook bijlage 10).
- 1952-1960:** Enkele aanpassingen en verbouwingen naar ontwerp van Maurice De Meester ter uitbreiding. Onder meer het verbouwen van de tweede- en zolderverdieping van de rechter vleugel, uitbreidingswerken aan de linker vleugel en het aanbouwen van een laboratorium aan de oostzijde van het hoofdgebouw. Zie foto's huidige toestand exterieur in bijlage 3.
- 1988:** De Sint-Jozefskliniek telde 110 bedden, en fuseerde met het AZ Sint-Lucas ziekenhuis in Assebroek. De activiteiten werden geleidelijk afgebouwd en verhuisd naar het AZ St. Lucas ziekenhuis, waardoor de gebouwen van de Sint-Jozefskliniek in onbruik raakten.

In **bijlage 07** werden tevens de plannen mbt. de ontwikkeling van de site en aanduiding van de verschillende bouwfases toegevoegd:

- Gevels met aanduiding bouwgeschiedenis.
- Grondplan kelderverdieping met aanduiding bouwgeschiedenis.
- Grondplan gelijkvloerse verdieping met aanduiding bouwgeschiedenis.
- Grondplan eerste verdieping met aanduiding bouwgeschiedenis.
- Grondplan tweede verdieping met aanduiding bouwgeschiedenis.
- Grondplan derde verdieping met aanduiding bouwgeschiedenis.
- Omgevingsaanleg met aanduiding bouwgeschiedenis.

Sedert 1996 doet het gebouw dienst als internaat "Residentie De Veste" voor de Hotel- en Toerismeschool Spermalie.

Uitgevoerde werken aan de Veste vanaf 1996:

- 1996-2000:** Herinrichten ziekenhuis tot internaatkamers in verschillende fasen, deels naar ontwerp van Architecten LMS Vermeersch, deels op eigen initiatief van de hotelschool.
- 1996-1998:** Herinrichten, oprissen en omvormen kapel tot polyvalente ruimte naar ontwerp van Architect Luc Vermeersch. Zie foto's 55, 56, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97 en 98 in bijlage 3.
- 2000:** Het operatiekwartier werd door de Hotel- en Toerismeschool Spermalie volledig omgebouwd tot een groot restaurant met bijhorende bar, koude en warme keukens, een patisserie, koelkamers, afwasruimte, bergingen en bijhorende sanitaire voorzieningen naar ontwerp van Architecten LMS Vermeersch.

De straatvleugel en kapel werden op 16-04-2004 beschermd als monument – cf. bijlage 05.

- 2004-2005:** Brandbeveiligingswerken en enkele bouwkundige aanpassingen ten behoeve van de nieuwe bestemming van het pand, naar ontwerp van Architecten LMS Vermeersch, oa:
- Creëren van brandwerende sassen rond trapzalen en liften.
 - Creëren toegangspoort St. Claradreef.

- Plaatsen van rookmelders en uitvoeren van noodzakelijk aanpassingen aan de technische installaties.
- Voorzien van een aantal bijkomende evacuatietrappen en vluchtdeuren.
- Aanpassingen aan keukeninstallaties.
- Inrichten speelplaats in de binnentuin.
- Creëren extra sanitaire voorzieningen.
- Kleine dringende restauratiewerken aan de topgevels van de voorgevel.
- Gevolge rioleringsproblemen werd de keldervloer in de oostelijke vleugel uitgebroken, de riolering aangepast en de vloer vernieuwd.

- 2006 – 2010** Inrichten verschillende sanitaire ruimtes in de internaatkamers naar ontwerp van Architecten LMS Vermeersch en op eigeninitiatief van de school:
- Oprispen van internaatkamers & vergader ruimtes.
 - Vernieuwen boiler, omvormen CV-installatie op gas & asbestverwijdering centrale stookplaats.
 - Buitenschrijnwerk niet beschermd vleugels deels vernieuwd.
 - Vernieuwen dakbedekking westvleugel.
 - Opkuis – strippen 2e verdieping voormalige pediatrische.
- 2010** Restauratie inkomportaal en tuinmuren - incl. smeedwerk naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch. Renovatie & inrichten internaatkamers op de 3e verdieping westvleugel naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch. Zie foto's 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 en 18 in bijlage 3.
- 2011** Renovatie internaatkamers tweede verdieping oostvleugel naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch en officiële herbestemming / functiewijziging van het gebouw dd. 11/05/2011 cf. bouwvergunning in bijlage 15.
- 2012** Aanleggen nieuwe drinkwaterleiding en gas leiding naar 3^e verdiep rechtere vleugel. Renovatie werken internaatkamers + inrichten ontspanningsruimte eerste verdieping oostvleugel. Inrichten vestiaires in kelderruimtes naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch.
- 2013 - 2015** Vernieuwen dakbedekking en goten oostvleugel naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch. Vernieuwen stookinstallatie en asbestverwijdering stooklokaal westvleugel.
- 2015-2016** Restauratie hellende- en platte van de beschermde delen naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch. Zie foto's huidige toestand voor restauratie daken 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 en 48 in bijlage 3.

B. BOUWHISTORISCHE ANALYSE EN SYSTEMATISCHE BOUWHISTORISCHE OPNAME VAN DE GEBOUWEN OP DE SITE:

Exterieur voorgevel vleugel aan de Komvest:

Bakstenen complex naar ontwerp van architect Huib Hoste met een straatvleugel gebouwd in eclectische stijl met neogotische inslag (1909-1910) onder invloed van architect en leermeester L. Cloquet (Gent). Hetgeen Hoste in die tijd zelf als 'moderne-gotiek' en 'de nieuwe Brugse bouwstijl' bestempelde. Ritmisch geordende gevel met risaliet vormende traveeën eindigend op trapgevels met bolvormige ornamenten.

In 1933 werd de inkompartij verbouwd ivf. het creëren van een doorrit voor ziekenwagens naar ontwerp van architect Maurice De Meester. Boven deze nieuwe doorrit werd een toegangsplatform gecreëerd met langs beide een trappenpartij als toegang. Bovenop dit inkomportaal bevindt zich een terras met balustrade uit metselwerk en natuursteen. Hierbij werd gezocht naar een aansluiting met eerder gebouwde neogotische straatvleugel dmv. een sober uitgewerkte detaillering. Bij deze verbouwing werden tevens een apotheek en spreekkamer gebouwd boven het terras aan de linker zijde, en de ommuring rondom het perceel aangepast.

In 2010 werden het inkomportaal en het metselwerk van enkele standvensters reeds gerestaureerd naar ontwerp van Architecten LMS Vermeersch.

Exterieur achtergevel vleugel aan de Komvest:

Uitbreiding en verbouwing naar ontwerp van Maurice De Meester (1933). De oorspronkelijk neogotische achtergevel werd volledig verbouwd ivf. het creëren van nieuwe zalen, inkomhal en burelen uitgaand aan de tuinzijde. Deze gevels werden vormgegeven in een sobere zakelijke stijl met kubusvormige volumes en een halfronde uitbouw, voorzien van rechthoekige raamopeningen met houten guillotine- en/of vleugelramen en platte daken.

Het geheel werd opgetrokken in baksteen metselwerk met speklagen van blauwe hardsteen en beton die horizontaal doorlopen. Boven de ramen bevinden zich betonnen lintelen die verder doorlopen als speklaag, onder de ramen bevinden zich blauwe hardsteen dorpels die eveneens doorlopen als speklaag. Rechts van de halfronde uitbreiding bevindt zich een karakteristieke trap met smeedijzeren leuning die toegang verleent van de binnentuin naar de overdekte toegang op de gelijkvloerse verdieping. Voor de ramen van de kelderverdieping bevindt zich karakteristiek ijzeren traliwerk, en op de eerste verdieping vinden we twee balkons met smeedijzeren leuningen.

In 2015-2016 werden de daken gerestaureerd naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch.

Interieur vleugel aan de Komvest:

Het interieur van de halfronde inkomhal (1933-1935) is een totaalconcept in art decostijl naar ontwerp van Maurice De Meester, waarbij zowel de halfronde ruimte, als alle interieurelementen als één geheel werden ontworpen, inclusief vast meubilair, ingewerkte uurwerken en barometer, verlichtingsarmaturen, tafels, stoelen, plantenbak, gordijnen, binnendeuren ontvangstloketten en guillotineramen met rolluiken die tevens dienst deden als zonnewering.

De vloer bestaat uit grijze en zwarte cementtegels, rondom vinden we grijs marmeren lambrisering à livre ouvert en met een zwarte band afgeboord en ingewerkte radiatoren in nissen onder de ramen. Centraal bevindt zich een achthoekig plantenmeubel van gelijkaardige marmer. De halfronde ruimte wordt afgescheiden door houten leeshoekjes, rechts met een ingewerkt uurwerk en met aanleunende metalen paraplubakken, aan de linker zijde is een barometer ingewerkt. Op de muurdammen tussen de vensters en boven de leeshoekjes bevinden zich lichtarmaturen in art decostijl met opaak glas gevat in metalen roeden. Aan het plafond in de centrale hal hangt een tweede uurwerk.

Langs beide zijden van de inkom bevindt zich een met glas afgescheiden balie met houten meubilair. De houten toegangsdeuren en binnendeuren zijn onderaan voorzien van bewerkte koperen platen.

Ook het losse meubilair (tafels en stoelen) werden mee ontworpen binnen het totaalconcept. Het betreft 4 stoelen zonder leuning, 5 stoelen met armleuningen, 10 stoelen met rugleuningen en 5 lage tafels. Deze zijn op heden nog steeds aanwezig. De zittingen en leuningen van de stoelen werden in het verleden al eens overtrokken met een nieuwe bekleding.

In de centrale vleugel bevinden zich tevens drie trappartijen in granito, de middelste uit 1933 (aangepast bovenste deel in de jaren 1950), de rechtse naast de kapel uit 1921 (aangepast bovenste deel in de jaren 1950) en de linkse uit de jaren 1950.

De overige delen van het interieur van deze centrale vleugel werden in de loop der jaren meermaals verbouwd en bevatten nagenoeg geen waardevolle elementen meer.

Exterieur linker en rechter vleugel – verder niet mee opgenomen in dit beheersplan:

De rechter- en linkervleugel, beide naar ontwerp van architect Huib Hoste respectievelijk daterend van 1921 en 1924-1925, zijn in een eenvoudige zakelijke stijl opgetrokken, als een vroeg experiment van een eigentijdse stijl, waarbij de verschillende functies van het gebouw duidelijk afleesbaar waren. Deze vleugels werden tussen 1952 en 1960 in meerder fasen aangepast, uitgebreid en verbouwd door architect Maurice Demeester; de tweede- en zolderverdieping van de rechter vleugel werden verbouwd, de linker vleugel werd uitgebreid en aan de oostzijde van het hoofdgebouw werd een laboratorium aangebouwd.

Ook na 1960 werden deze vleugels meermaals drastisch verbouwd, raamverdelingen aangepast en het interieur herinricht. Door de veelvuldige verbouwingen en verminkingen, vinden we vandaag nog weinig terug van het oorspronkelijk ontwerp uit de jaren '20.

Deze vleugels maken geen deel uit van de bescherming en zijn bijgevolg verder niet mee opgenomen in dit beheersplan.

Exterieur kapel:

De kapel rechts van de hoofd vleugel, naar ontwerp van Huib Hoste van 1924-1925, werd opgetrokken in een sobere vormgeving volgens de principes van de nieuwe zakelijkheid. Het betreft een driebeukige kapel met schip van zeven traveeën onder zadeldak (leien) en met half rond koor onder kegelvormige bedaking (leien), zijbeuken met lichthellende zinken daken. Tegen het schip een rechthoekig torentje met torenspits (leien), smeedijzeren kruis en koperen windhaan als topbekroning. Traveeën gescheiden door steunberen. Vensters met gestileerde spitsboogramen, tracering en glas-in-loodramen, gekoppeld bij de kleine bovenlichten van het schip, nog enigszins voortvloeiend uit zijn eerder neogotische opleiding. De kapel is volledig onderkelderd, achteraan bevindt zich een sacristie langs beide zijden van het koor. Rondom de kapel ligt een weg van gele keramische cementtegels.

Huib Hoste opteerde toen al voor een meer modernistische, sobere vormgeving die duidelijk contrasteerde met het neogotische gebouw uit 1910, een realisatie die hijzelf iets later niet langer als geslaagd beschouwde.

Interieur kapel:

Kapel ontworpen door Huib Hoste van 1924-1925. Oorspronkelijk een totaalconcept in art-decostijl, doorgevoerd in glas-in-loodramen, koorafsluiting, altaren, bidbanken, consoles, vloeren, radiatoren, parket en lambrisering. Deze vormen al geheel een architecturale eenheid. Driebeukige ruimte van zeven traveeën en smalle zijbeuken, met dubbele tribune in verbinding met de naastliggende ziekenkamers – De bovenste tribune werd in het verleden dichtgemaakt dmv. een lichte scheidingswand, doch is nog integraal bewaard. Opstand bepaald door grijze marmeren zuilen op arduinen sokkels, consoles en kapitelen versierd met gestileerde bloemen en aansluitende spitse scheibogenarcaden van arduin. Spitsongewelven (vermoedelijk beton) waarvan de gordelbogen zijn afgezet met zandstenen blokken. Deze worden opgevangen door geometrische consoles geflankeerd door arduinen zuiltjes. Hoste streefde naar de toepassing van de pure en eerlijke kwaliteiten van het materiaal.

Van de oorspronkelijke inrichting zijn nog enkele elementen bewaard: oa. de koorafsluiting met verguld smeedijzeren hek versierd met druiventrossen en wijnranken, afgescheiden door rood- en groenmarmeren zuiltjes waarvan de roodmarmeren kapitelen versierd zijn met gestileerde bloemen en druiventrossen, afgedekt met een okerkleurige marmeren tablet, de glas-in-lood ramen met geometrische motieven, de granito vloerdelen, de altaren (heden

ingekast), de radiatoren en enkele bidbanken met gestileerde roosjes. Van deze bidbanken zijn er 4 verschillende types: drie lange en één korte zitbank op het doksaal van de eerste verdieping en één lange en één korte knielbank op het doksaal van de tweede verdieping.

De vormgeving van deze interieurelementen is zeer gelijkaardig aan deze in de kerk van Zonnebeke (1921-1924) waar Hoste samenwerkte met zijn goede vriend Jules Fonteyne. Vermoedelijk werkte Hoste ook hier samen met zijn goede vriend Fonteyne, doch hierover bestaat geen zekerheid. Uit de gestileerde vormgeving van de consoles, koorafsluiting, altaren en bidbanken met bloemmotieven en wijnranken blijkt ook duidelijk de invloed van Charles Rennie Mackintosh en de Engelse Arts and Crafts beweging.

De kapel getuigt van Hoste's worsteling met de vormgeving van een sacrale ruimte binnen de geest van het nieuwe bouwen, waarbij hij nog teruggrijpt naar gestileerde gotische principes (spitsboogramen en steunberen) en sobere ornamenten in het interieur gebaseerd op de Arts and Crafts beweging.

De glas-in-loodramen met geometrische patronen in verschillende sobere kleurtinten en texturen zijn duidelijke beïnvloed door zijn contacten met Theo Van Doesburg en de Stijl als vormgeving van het nieuwe bewustzijn, en vormen als het ware een echo van Frank Lloyd Wright: *'The machine has given to architecture, in glass, a new with which to work, ... All the diversity of colour and texture available in any material is not only available but imperishable in glass, ... Let the architect now work with light diffused, light reflected, use light for it's own sake, shadows aside. The prism has always delighted and fascinated man. The machine gives him his opportunity in glass. The machine can do any kind of glass, thick, thin, coloured, textured to order - and cheap. A new experience is awaiting him.'*

De kapel is heden in gebruik als vergader- en conferentieruimte na renovatie van het interieur naar ontwerp van architect Luc Vermeersch uit 1996-1998.

Ommuring van het perceel:

De oorspronkelijke ommuring van het perceel werd samen met de bouw van het ziekenhuis opgetrokken naar ontwerp van Huib Hoste in 1909-1910, aangepast met de bouw van een transformatiehuis in 1921.

In 1933 werd de ommuring thv. de straatgevel aan de Komvest aangepast nav. het creëren van de doorgang voor ziekenwagens naar ontwerp van Maurice De Meester.

In 2010 werden de ommuringen en de ijzeren hekwerken gerestaureerd naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch.

Deze ommuringen maken geen deel uit van de bescherming en zijn bijgevolg verder niet mee opgenomen in dit beheersplan.

3. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN

Onderstaande beschrijving vormt een inventarisatie van alle erfgoedelementen van de beschermde gebouwdelen - binnen de afbakening.

Voor de bijhorende plannen en foto's huidige toestand verwijzen we telkens naar de bijlagen 03 – kleurenfoto's beheersplan, bijlage 04 – plannen restauratiedossiers, en bijlage 07 – plannen met aanduiding bouwfasen.

Ifv. de situering van de waardevolle erfgoedelementen verwijzen we telkens naar **bijlage 14 – aanduiding waardevolle erfgoedelementen en zones met erfgoedwaarde op plan**.

A. LIJST VERWIJZENDE NAAR DE GEBRUIKTE NUMMERING VAN DE ERFGOEDELEMENTEN OP DEZE PLANNEN:

1. Omgevingsaanleg – weg in keramische tegels rondom kapel en thv. de voorgevel.
2. Omgevingsaanleg – weg in keramische tegels thv. de achtergevel.
3. Inkomportaal.
4. Interieur inkom en aansluitende gangen.
5. Inkomzas.
6. Centrale traphal in de straatvleugel.
7. Traphal links in de straatvleugel.
8. Traphal rechts in de straatvleugel.
9. Interieur kapel.
10. Doorrit onder centrale inkom.
11. Doksaal kapel op de eerste verdieping.
12. Doksaal kapel op de tweede verdieping.
13. Koor kapel.
14. Sacristie en berguimtes kapel.
15. Toegang tot toren kapel.
16. Trap van de eerste naar de tweede verdieping.
17. Gang kelder kapel.

- a. Zijaltaren.
- b. Koorafsluiting.
- c. Hoofdaltaar.
- d. Glas-in-loodramen.
- e. Trap sacristie.
- f. Toegangsdeur & ingemaakte kast.
- g. Bidbanken.
- h. Uurwerk aan plafond.
- i. Barometer ingewerkt in meubel.
- j. Uurwerk ingewerkt in meubel.
- k. Plantenbak.
- l. Afscheidingsmeubel inkom met schrijftafels.
- m. Losse tafels en zetels.
- n. Verlichtingsarmaturen.
- o. Binnen- en buitendeuren.
- p. Telefooncel.
- q. Trap naar kelder.

A tem. R. Nummering gevelvlakken.

B. ALGEMENE BESCHRIJVING/TYPERING EN RUIMTELIJKE CONTEXT - SITE:

De site omvat de voormalige Sint-Jozefskliniek, gelegen op een volledig ommuurd hoekperceel te Komvest 34, 8000 Brugge. De gebouwen op de site werden in verschillende fasen opgetrokken en verbouwd tussen 1909 en 1960, ook na 1960 werden de dan reeds gebouwde volumes meermaals grondig verbouwd.

De site is sinds 1996 in gebruik als internaat 'De Veste' van Hotel- en Toerismeschool Spermalie, de officiële functiewijziging en herbestemming dateert van 11/05/2011 cf. bouwaanvraag in bijlage 15. De straatvleugel en aansluitende kapel werden beschermd als monument op 16/04/2004. Verdere beschrijving en inventarisatie van de erfgoed elementen heeft dan ook enkel betrekking op de afgebakende zone rondom de beschermde delen van het de site cf. plan met grafische afbakening in bijlage 01.

Mbt. de bouwgeschiedenis verwijzen we naar de historische nota onder punt 2 van dit beheersplan en de daarbij horende plannen in bijlage 07.

Ruimtelijke context:

De site is gelegen binnen de stadsring, de archeologische zone en het Unesco beschermingsgebied van stad Brugge. Gelegen tussen de Komvest, als onderdeel van de ring rond Brugge (R30) en de Sint-Claradreef. De Komvest is een drukke autoweg met langs beide zijden een dubbel rijvak (asfalt), fietspad (beton), parkeerstrook (kasseien) en voetpad (betontegels), gescheiden door een centrale groene middenberm bestaande uit gras en jonge bomen. Aan de overzijde van de straat bevindt zich het Baron Ruzettepark en het kruispunt met de Leopold II-laan en de Ijzerstraat.

C. BESCHRIJVING EN INVENTARIS VAN DE ERFGOEDELEMENTEN BINNEN DE AFBAKENING – HUIDIGE TOESTAND

Omgeving:

Algemene beschrijving:

De gebouwen werden opgetrokken als een U-vormig complex met een kapel als annex aan de straatvleugel, op een hoekperceel. De site is volledig ommuurd daar waar deze grenst aan de openbare weg. Mede door de ommuringen en de U-vormige inplanting van de gebouwen ontstaan omsloten buitenomgevingen, waaronder een voortuin/parkeerzone thv. de voorgevel van de straatvleugel, een omsloten tuin/koer thv. de achtergevel van de straatvleugel, een ingesloten tuin thv. de achtergevel van de kapel en een ingesloten koer thv. het koor van de kapel.

Ommuring van het perceel:

De ommuring van het perceel werd samen met de bouw van het ziekenhuis opgetrokken naar ontwerp van Huib Hoste in 1909-1910 en aangepast met de bouw van een transformatiehuis in 1921. In 1933 werd de ommuring thv. de straatgevel aan de Komvest aangepast nav. het creëren van de doorrit voor ziekenwagens naar ontwerp van Maurice De Meester. Deze bruin-rode bakstenen muren in kruisverband met een blauwe hardsteen sokkel en dekstenen werden in 2010, samen met de ijzeren hekwerken gerestaureerd naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch, zie foto's 7 tem. 10 en 13 tem. 18 in bijlage 3. Deze ommuringen maken geen deel uit van de bescherming.

Omgevingsaanleg:

Straatzijde hoofdvleugel:

Aan de voorzijde van de straatvleugel bevindt zich het inkomportaal (3) met daaronder de voormalige doorrit voor de ziekenwagens, op heden gebruikt als garage. De overdekte ruimte onder het portaal (garage) is op heden langs beide

zijden afgesloten met PVC rolluiken, doch de bestaande metselwerk slagen wijzen erop dat er oorspronkelijke kantelpoorten aanwezig waren, dit is ook duidelijk te zien op archieffoto 3 in bijlage 3. De twee hellingsbanen die toegang verlenen tot de doornit onder de inkom worden geflankeerd door gemetselde keermuren met een cementbezetting. Deze zijn op veel plaatsen uitgezakt en verkeren in zeer slechte bouwfysische toestand, zie foto's 20 tem. 23 in bijlage 3.

De huidige bestrating bestaat uit een weinig esthetisch lappendeken van gladde betonklinkers en ruwe betontegels met ingegoten keien, deze bestrating is op vele plaatsen verzakt. Van de oorspronkelijke bestrating uit 1933, zoals duidelijk te zien is op archieffoto 3 in bijlage 3, bestaande uit kleiklinkers in visgraatmotief en groenzones ter scheiding van de parkeerplaatsen is niets bewaard. De verharding thv. de cour Anglaise (1), bestaande uit gele keramische tegels en bijhorende gootstukken dateert wel nog van 1933, deze bevloering is in slechte staat, vertoont barsten en is plaatselijk verzakt.

Tuinzijde hoofdvleugel:

De omgevingsaanleg bestaande uit een weg en terras (2) met gele keramische tegels en bijhorende gootstukken dateren uit 1933, zie archieffoto's 35 en 72 en foto 34 huidige toestand in bijlage 3. Deze bevloering is in redelijke staat, doch vertoont plaatselijk barsten, verzakkingen en aanvullingen met een ander type tegels. Het aansluitende grasperk en groenzone hebben geen historische waarde.

Rondom kapel:

De wegs rondom de kapel (1) bestaan uit gele keramische tegels en bijhorende gootstukken dateren uit 1933. Deze bevloering is in slechte staat en vertoont op vele plaatsen barsten en verzakkingen.

Aan de straatzijde werden in de jaren '60 garages voor de kapel gebouwd met een aansluitende passerelle in aansluiting met de steunberen van de kapel, dit is echter weinig esthetisch. Door deze verhoogde passerelle kan ook de onderliggende weg uit 1933 niet meer worden onderhouden.

Aan de tuinzijde bevindt zich aansluitend op de weg een rozenperk, grasplein en enkele bomen. Deze groenzones hebben echter weinig historische waarde.

Achteraan de kapel thv. het koor bevindt zich aansluitend op de weg een verhoogde koer in betontegels van recentere datum met ertussen enkele achtergebleven wortels van verwijderde bomen. Deze verhoogde koer zorgt voor een zeer slechte waterhuishouding ter hoogte van de weg en toegangsdeur tot de kelderruimtes en sacristie onder de kapel. De hier aanwezige tuinaanleg heeft ook geen historische waarde.

Zie hierbij ook foto's archiefbeelden 5, 61, 83, 84, 85, ontwerptekening 100 en foto's huidige toestand 25, 27, 29, 30 en 31 in bijlage 3.

Exterieur gevels, schrijnwerk en daken:

Algemene beschrijving:

De voorgevel van de straatvleugel is gebouwd in eclectische stijl met neogotische inslag (1909-1910) bestaande uit baksteengevels met detaillering in verschillende natuursteensoorten onder rode pannendaken (A tem. F). De gevels zijn ritmisch geordende met risalietvormende traveeën eindigend op trapgevels met bolvormige ornamenten en voorzien van opendraaiend houten schrijnwerk. Aan de linker zijde vinden we bovenop het voormalige terras een uitbreiding in een strakkere vormgeving (1933) bestaande uit metselwerk en beton (A). Aan de rechter zijde (F) bevinden zich voormalige terrassen in een strakke zakelijke vormgeving (1921) in aansluiting met de kapel, deze zijn op heden dichtgemaakt met houten schrijnwerkconstructies en bedaking uit PVC golfplaten.

De inkompartij (3) dateert van 1933 naar ontwerp van Maurice De Meester en omvat een toegangsplatform met langs beide een trappenpartij met eronder de voormalige doornit voor ziekenwagens en erboven vinden we een terras met balustrade uit metselwerk en natuursteen met een soberder uitgewerkte detaillering. In 2010 werden het inkomportaal reeds gerestaureerd naar ontwerp van Architecten LMS Vermeersch.

De achtergevels van de straatvleugel (M tem. R) dateren van 1933. Deze gevels werden vormgegeven in een sobere zakelijke stijl met kubusvormige volumes en een halfronde uitbouw, voorzien van rechthoekige raamopeningen met houten guillotine- en/of vleugelramen en platte daken.

Het geheel werd opgetrokken in baksteen metelwerk met speklagen van blauwe hardsteen en beton die horizontaal doorlopen. Boven de ramen bevinden zich betonnen lintelen die verder doorlopen als speklaag, onder de ramen bevinden zich blauwe hardsteen dorpels die eveneens doorlopen als speklaag. Rechts van de halfronde uitbreiding bevindt zich een karakteristieke blauwe hardsteen trap met smeedijzeren leuning die toegang verleent van de binnentuin naar de overdekte toegang op de gelijkvloerse verdieping. Voor de ramen van de kelderverdieping bevindt zich karakteristiek ijzeren traliewerk, en op de eerste verdieping vinden we twee balkons met smeedijzeren leuningen.

De kapel (G tem. L) rechts van de hoofdvleugel en dateert van 1924-1925. Deze werd opgetrokken in een sobere vormgeving volgens de principes van de nieuwe zakelijkheid. Het betreft een driebeukige kapel met schip van zeven traveeën onder zadeldak (leien) en met halfrond koor onder kegelvormige bedaking (leien), zijbeuken met lichthellende zinken daken. Tegen het schip een rechthoekig torentje met torenspits (leien), smeedijzeren kruis en

koperen windhaan als topbekroning. Traveeën gescheiden door steunberen. Vensters met gestileerde spitsboogramen, trasering en glas-in-loodramen, gekoppeld bij de kleine bovenlichten van het schip, nog enigszins voortvloeiend uit zijn eerder neogotische opleiding. De kapel is volledig onderkelderd, achteraan bevindt zich een sacristie langs beide zijden van het koor.

Onderstaande beschrijving en inventaris is telkens opgesteld per geveldeel, genummerd van A tem. R, waarbij A behoort tot het niet beschermde deel van het gebouw.

Gevels:

Voorgevel straatvleugel

Zone A tem. F incl. inkomportaal (3) cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Ifv. foto's huidige toestand van de voorgevel (straatvleugel) verwijzen we naar foto 11 tem. 24 in bijlage 03 en het plan huidige toestand voorgevel deel 1 met aanduiding schadebeeld in bijlage 4.

Metselwerk, voegwerk en betonelementen:

In de voorgevel van de straatvleugel vinden we vier verschillende types baksteen.

Het oorspronkelijke neogotische gebouw (A tem. F) werd opgetrokken in rood-bruine baksteen in kruisverband, waarbij in de blinde delen van de nissen boven de raamopeningen alternerende speklagen van gele baksteen werden aangebracht. Dit zelfde principe vinden we ook terug bij de ronde ontlastingsbogen boven de hoogste ramen. Thv. de metselwerkprofielen rond de nissen vinden we vormgebakken afgeschuinde stenen. Alle metselwerk werd meegaand platvol gevoegd met witte (kalk) mortel.

Bij zone F vinden we thv. de voormalige balkons dd. 1921, die de verbinding vormen met de aangebouwde kapel, een identieke rood-bruine baksteen, doch in halfsteens metselverband, eveneens meegaand platvol gevoegd met witte (kalk) mortel. De draagconstructie van de vloeren van deze twee balkons is bestaat uit een betonconstructie, dewelke zichtbaar werd gelaten in het gevelvlak.

Het inkomportaal (3) dd. 1933 werd opgetrokken in een oranje-rode baksteen in hetzelfde formaat als oorspronkelijke rood-bruine baksteen, doch in een halfsteens metselverband. Hier werden de afgeschuinde bakstenen geschaafd/gezaagd. Het metselwerk werd meegaand platvol gevoegd met grijze (cement) mortel. Dit inkomportaal werd reeds gerestaureerd in 2010 naar ontwerp van Architecten LMS Vermeersch bvba.

Bij de uitbreiding bovenop de terrassen thv. zone A werd een gelijkaardige roodbruine baksteen toegepast, doch in een lichtere tint en in halfsteens verband, met boven de raamopeningen zichtbare lintelen / balken uit gewapende beton. Alle metselwerk werd meegaand platvol gevoegd met witte bastaard mortel. Deze zone behoort echter niet tot de beschermde delen van het gebouw.

Het metselwerk is nog in vrij goede staat, doch is sterk vervuild door roetafzetting oiv. het drukke verkeer langs de Komvest en plaatselijke mosvorming. Op verschillende plaatsen vinden we enkele verweerde en gebarsten bakstenen, alsook verweerd voegwerk. De aanwezige betonconstructies vertonen plaatselijk betonrot. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Natuursteen elementen:

In de voorgevel van de staatvleugel vinden we 3 verschillende types natuursteen. Belgische blauwe hardsteen, poreuze kalksteen (vermoedelijk Grès rose d'Ardenne) en Euville kalksteen. Onderstaand een overzicht van de verschillende wijzen waarop deze natuursteensoorten werden toegepast.

Over het algemeen zijn alle natuursteenelementen sterk vervuild door roetafzetting oiv. het drukke verkeer langs de Komvest. Plaatselijke komt ook mosvorming voor. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Dorpels, afzaten en dekstenen:

De dorpels onder alle ramen (zone A tem. F en kelderraam onder de inkompartij (3)), druiplijsten (zone A en F) en de dekstenen en afzaten van de steunberen (zone A tem. F) van het oorspronkelijke neogotische gebouw zijn uitgevoerd in Belgische blauwe hardsteen afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd, en platvol gevoegd met kalkmortel.

De raamdorpels zijn tekens uit één stuk natuursteen gehouwen, en hebben een typische Brugse neogotische profilering met een afgeronde neus en opstaande kussen, dewelke als blokken zijn ingewerkt in het naastliggende metselwerk, of dienen als aanzet voor de neggen in vermoedelijk Euville steen.

De afzaten en dekstenen hebben een heel typerende profilering.

De raamdorpels van de latere uitbreidingen thv. zone A en de dekstenen van de voormalige balkons thv. zone F zijn eveneens uitgevoerd in blauwe hardsteen, doch met een soberder en slankere rechte profilering.

De blauwe hardsteen van deze dorpels, afzaten en dekstenen is over het algemeen nog in goede staat. Het voegwerk is plaatselijk sterk verweerd.

De dekstenen, druiplijst en afzaten van het inkomportaal (3) zijn vermoedelijk uitgevoerd in Euville kalksteen afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd, en platvol gevoegd met kalkmortel. Dit deel werd reeds gerestaureerd in 2010.

Plinten:

Onderaan het oorspronkelijke neogotische gebouw (zone A tem. F) bevindt zich een plint uit ruw behouwen poreuze kalksteen blokken, platvol opgevoegd met witte kalkmortel. Hetzelfde type plint werd eveneens doorgetrokken onder de verbouwde inkom dd. 1933 (3). De toegepaste natuursteensoort is vermoedelijk Grès rose d'Ardenne, doch verder onderzoek dmv. labo analyse naar het exacte steentype en zijn eigenschappen is echter noodzakelijk.

Deze kalksteen is zeer poreus en schilfert af. Het voegwerk is sterk verweerd.

Bovenaan deze plint bevindt zich een afgeschuinde druiplijst in Belgische blauwe hardsteen. Deze is afgewerkt met manuele oude frijnslag / geciseleerd en platvol opgevoegd met witte kalkmortel.

De blauwe hardsteen is in goede staat, het voegwerk is plaatselijk verweerd.

De afboording van de risalieten thv. deze plint zijn vermoedelijk afgewerkt in Euville kalksteen, behouwen met een manuele oude frijnslag / geciseleerd. Deze zijn platvol gevoegd met kalkmortel en rood geschilderd (of gepigmenteerd) – Verdere labo analyse en analyse in situ naar de oorsprong van dit gekleurde voegwerk zijn nog noodzakelijk.

Deze Euville kalksteen (vermoedelijk) is over het algemeen nog in goede staat, plaatselijk vinden we enkele blokken van recentere datum terug dewelke minder zijn vervuild en waarbij de frijnslag minder is verweerd. Het voegwerk is plaatselijk verweerd, waarbij de rode kleur fel is uitgelopen.

Neggen, lintelen, monelen en consoles:

De lintelen boven de ramen op de tweede- en derde verdieping zijn uitgevoerd in Belgische blauwe hardsteen, afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd en platvol gevoegd in aansluiting met het omliggende metselwerk met kalkmortel. Deze zijn in goede staat, enkel het omliggende voegwerk is plaatselijk verweerd.

De geprofileerde neggen en bogen rond de ramen en de lintelen en monelen thv. de ramen van de kelderverdieping van het oorspronkelijke neogotische gebouw (zone A tem. F) zijn vermoedelijk uitgevoerd in Euville kalksteen, behouwen met een manuele oude frijnslag / geciseleerd. Deze zijn platvol gevoegd met kalkmortel en rood geschilderd (of gepigmenteerd) – Verdere labo analyse en analyse in situ naar de oorsprong van dit gekleurde voegwerk zijn nog noodzakelijk.

Deze Euville kalksteen (vermoedelijk) vertoont barsten en beschadigingen thv. de ingewerkte smeedijzers diefijzers bij de ramen op de kelderverdieping. Op de overige plaatsen zijn deze natuursteenelementen nog in relatief goede staat. Het voegwerk is plaatselijk verweerd, waarbij de rode kleur fel is uitgelopen.

De geprofileerde consoles onder de kroonlijsten en de lintelen van de ramen op de tweede- en derde verdieping van het oorspronkelijke neogotische gebouw (zone A tem. F), alsook de bogen, consoles en lijsten van het inkomportaal (3) zijn eveneens uitgevoerd in Euville kalksteen (vermoedelijk), behouwen met een manuele oude frijnslag / geciseleerd, en platvol gevoegd met witte kalkmortel. Deze elementen verkeren in een goede staat, enkel het voegwerk is plaatselijk verweerd.

Beeld St. Jozef met kind:

Het beeld bevindt zich in een nis boven het inkomportaal, en beeldt de H. Jozef uit als voedster vader met aan zijn zijde Christus als kind. Het beeld symboliseert de Christelijke waarden van het voormalige ziekenhuis dat naar deze heilige werd vernoemd. Het beeld is vermoedelijk gehouwen in Euville kalksteen en daarna wit geschilderd, doch dit dient nog nader te worden onderzocht. Christus als kind draagt een rijksappel (eveneens wit geschilderd) met daarop een koperen kruis.

Het beeld is een behoorlijke staat, doch de verflaag is sterk verweerd en bladert af. Het koperen kruis is groen geoxideerd.

Trappen:

De twee trappartijen thv. het inkomportaal (3) en de trappartij thv. de lager gelegen toegang (zone F) zijn uitgevoerd in Belgische blauwe hardsteen, afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd en platvol gevoegd met kalkmortel.

De blauwe hardsteen van de trappen thv. het inkomportaal (3) is over het algemeen nog in goede staat, doch plaatselijk sterk afgesleten oiv. veelvuldig gebruik en enkele barsten. Het voegwerk is sterk verweerd.

De trap thv. de lager gelegen toegang (zone F) is sterk vervuild en begroeid met mossen. Ook hier is het voegwerk sterk verweerd.

Smeedijzeren elementen:

In de voorgevel vinden we diverse smeedijzeren elementen terug. Onderstaand een overzicht van de verschillende wijzen waarop smeedijzer werd toegepast.

Gevelankers:

In het oorspronkelijke neogotische gebouw (B tem. F) vinden we diverse zwartgeschilderde smeedijzeren gevelanker terug. Deze zijn decoratief uitgewerkt met bloemmotieven. Enkele gevelanker thv. de dakkapellen in zone B, C en D werden reeds hersteld en herschilderd.

De overige gevelankers zijn in slechte staat, vertonen roestvorming en plaatselijk zijn lacunes in de ornamenten. Van diverse ankers zijn de bevestigingen doorgeroest, dit was ook het geval bij de twee preventief weggenomen gevelankers dewelke dreigden naar beneden te vallen, deze ankers staan gestockeerd in het gebouw.

Thv. zone F vinden we thv. de balkons soberder rechte gevelankers, ook deze zijn zwart geschilderd en vertonen sterke roestvorming.

Gevelroosters:

In de oorspronkelijk neogotische gevel (zone A tem. F) vinden we diverse types gevelroosters terug.

De oorspronkelijke kleine rechthoekige verluchtingsroosters zijn rechthoekig met een ruitvormige verdeling, deze komen veelvuldig voor in de gevel onder en boven de ramen (zone A tem. F). Ze vertonen sterke roestvorming en waren / zijn zwart geschilderd.

Op enkele plaatsen vinden we ook grotere vierkante gevelroosters met een horizontalen lijnvormige verdeling (zone A, D, E en F), ook deze vertonen sterke roestvorming en waren / zijn zwart geschilderd.

Thv. zone A en E vinden we recentere aluminiumroosters, deze zijn echter weinig esthetisch.

Borstweringen, leuning en trekkers:

Thv. de ramen op de eerste verdieping (thv. zone C en D) bevinden zich zeven zwart geschilderde smeedijzeren borstweringen bestaande uit twee horizontale regels onder- en bovenaan, dewelke langs beide zijden zijn ingewerkt in het naastliggende metselwerk. Tussen deze horizontale regels vinden we telkens vier dubbele spijlen die onder en bovenaan via een rondboog met elkaar zijn verbonden. Deze borstweringen vertonen roestvorming, en thv. de aansluitingen op het metselwerk treffen we enkele beschadigingen door uitzetting van het roestende ijzer.

Voor het bovenste raam van de centrale topgevel thv. zone D bevindt zich een wit geschilderde smeedijzeren borstwering bestaande uit twee horizontale regels. Deze borstweringen vertoont roestvorming.

Aan de flanken het inkomportaal (3 – zone D) vinden we langs de trappen vier houten trapleuningen met smeedijzeren bevestigingen, smeedijzeren borstweringen tussen de gemetselde kantelen en drie smeedijzeren trekkers thv. de drie boogconstructies. Deze elementen werden reeds gerestaureerd in 2010, en zijn geschilderd in een antracietgrijze tint.

Diefijzers:

Thv. de kelderverdieping van het oorspronkelijke neogotische gebouw bevinden zich zwart geschilderde smeedijzeren diefijzers voor alle ramen (zone B tem. F). Deze zijn decoratief uitgewerkt met bloemmotieven naar analogie met de gevelankers. Deze diefijzers vertonen sterke roestvorming. Thv. de aansluitingen op aansluitende natuursteenelementen (neggen en monelen

vermoedelijk in Euville kalksteen) treffen we enkele beschadigingen door uitzetting van het roestende ijzer.

Sierelementen:

Bij zone D vinden we thv. de twee uiterste ramen op de eerste verdieping telkens een zwarte smeedijzeren boven- en onderbevestiging ifv. het plaatsen van een vaandel. Boven het raam telkens een gebogen uitspringende bevestiging, en onderaan een kleiner bevestigingspunt voor de vlaggenstok. Deze elementen vertonen roestvorming.

Centraal bovenop het inkomportaal (3) bevindt zich een houten vlaggenmast met smeedijzeren bevestigingen. Deze elementen werden reeds gerestaureerd in 2010, en zijn geschilderd in een antracietgrijze tint.

Thv. linker zijde naast de toegangsdeur onder het inkomportaal (3) – voor het linker zijraam vinden we een zwart geschilderde uitspringend smeedijzeren baar met zachte top (mousse). Deze baar dient als tegensteun voor de naar buiten opendraaiende deur en vertoont lichte roestvorming.

Dolfijnen:

Thv. de voorgevel van de straatvleugel eindigen de regenwaterafvoeren niet op voetbuizen, maar zijn rechtstreeks aangesloten op de gresbuizen van de riolering. Alle regenwaterafvoeren werden reeds vernieuwd samen met de daken in 2015-2016 naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch.

Opbouw voormalige balkons:

Het balkon op de gelijkvloerse verdieping werd dichtgemaakt en is op heden in ingericht als een sanitair blok met de damestoiletten bij gebruik van de polyvalente zaal in de kapel. Op de oorspronkelijke betonplaat werd een nieuwe tegelvloer geplaatst in een zand-cementbed. Aan de bovenzijde werd de betonplaat van het bovenliggende balkon gepleisterd. Het schrijnwerk heeft een weinig esthetische verdeling met gehamerde matte beglazing waarachter de houten afscheidingen tussen de toiletten zichtbaar zijn.

De balkons op de eerste- en tweede verdieping zijn dichtgemaakt met weinig esthetisch houten schrijnwerk en kunststof golfplaten als dakbedekking. Deze doen op heden dienst als berguimtes. De vloeren zijn nog origineel en bestaan uit kleine gele cementtegels op de eerste verdieping en kleine rode en witte cementtegels in dambord op de tweede verdieping, dewelke vermoedelijk vol in de mortel geplaatst zijn bovenop een meerlaags dakbedekkingssysteem bestaande uit cementmestiek (koolteerpek met asfaltpapier of dakleder) dat rechtstreeks op de onderliggende betonplaat werd aangebracht.

Achtergevel straatvleugel

Zone M tem. R cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Ifv. foto's huidige toestand van de achtergevel van de straatvleugel verwijzen we naar foto 33 tem. 36 in bijlage 03 en het plan huidige toestand achtergevel met aanduiding schadebeeld in bijlage 4.

Metselwerk en voegwerk:

In de achtergevel van de straatvleugel vinden we twee verschillende types baksteen.

Van het oorspronkelijke neogotische gevel zijn hier slechts enkele restanten terug te vinden, een penant thv. de aansluiting tussen zone N en zone O op de derde verdieping, een bouwdeel thv. de linker zijde op het niveau van de eerste verdieping (zone M), en de naastliggende leidingkoker (zone M). Deze delen werden opgetrokken in rood-bruine baksteen in kruisverband, met rondboogvormige streklagen boven de raamopeningen. Alle metselwerk werd meegaand platvol gevoegd met witte (kalk) mortel.

De overige delen van deze achtergevel (zone M tem. R) zijn gemetseld in een gelijkaardige, doch niet identieke rood-bruine baksteen van hetzelfde formaat in halfsteens metselverband. Dit metselwerk werd eveneens meegaand platvol gevoegd, doch met een grijzere (cement) mortel.

Het metselwerk is nog in vrij goede staat, doch is sterk vervuild door roetafzetting en plaatselijke mosvorming. Op verschillende plaatsen vinden we enkele verweerde en gebarsten bakstenen, alsook verweerd voegwerk. We bemerken hierbij dat de toegepaste bakstenen bij de later opgetrokken derde verdieping (zone M tem. Q) sterk verweerd zijn. Er werd bij deze uitbreiding dus een minder kwalitatieve gelijkaardige baksteen werd toegepast. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Beton elementen speklagen:

Tussen de twee overblijvende raamopeningen van de oorspronkelijke neogotische gevel werd een zichtbare gewapende betonbalk geplaatst bij het bouwen van de rechter vleugel (dd. 1921), zodat dit deel van de toen nog neogotische achtergevel geïntegreerd kon worden in de soberder zakelijke vormgeving van de uitbreiding.

Bij de overige gebouwdelen (zone M tem. R) bevindt zich telkens boven de raamopeningen van alle verdiepingen een doorlopende gewapende betonbalk als zichtbare speklaag. Deze doorlopende betonbalken vormen tevens de draagconstructie / vloerplaat van de (voormalige) terrassen thv. zones Q en R. Bij zone P en R vinden we telkens een wit geschilderd uitkragend betonnen balkon, en thv. zone M, N en R bevinden zich drie betonkolommen thv. de zones oorspronkelijk ontworpen als overdekte open portalen op niveau kelderverdieping.

De aanwezige betonconstructies vertonen plaatselijk betonrot. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Opbouw terrassen en balkons:

De voormalige terrassen op de eerste- en tweede verdieping thv. zone R zijn dichtgemaakt met weinig esthetisch houten schrijnwerk en kunststof golfplaten als dakbedekking. Deze doen op heden dienst als bergruimte op de tweede verdieping en als annex van de doucheruimte op de eerste verdieping. De vloeren zijn nog origineel en bestaan uit blauwe hardsteen tegels met afgeschuinde zijstukken als plinten op de eerste verdieping, en kleine rode en witte cementtegels in dambord op de tweede verdieping, dewelke vermoedelijk vol in de mortel geplaatst zijn bovenop een meerlaags dakbedekkingssysteem bestaande uit cementmestiek (koolteerpek met asfalt papier of dakleder) dat rechtstreeks op de onderliggende betonplaat werd aangebracht.

Thv. de overdekte toegang op de gelijkvloerse verdieping (zone Q) bestaat het terras uit blauwe hardsteen tegels met afgeschuinde zijstukken als plinten. Vermoedelijk zijn ook deze tegels vol in de mortel geplaatst bovenop een meerlaags dakbedekkingssysteem bestaande uit cementmestiek (koolteerpek met asfalt papier of dakleder) dat rechtstreeks op de onderliggende betonplaat werd aangebracht.

De twee uitkragende balkons thv. zone P en R zijn betegeld met gele cementtegels welke vol in de mortel geplaatst zijn, vermoedelijk bovenop een meerlaags dakbedekkingssysteem bestaande uit cementmestiek (koolteerpek met asfalt papier of dakleder) dat rechtstreeks op de onderliggende betonplaat werd aangebracht. Rondom is een zinken kraal aanwezig dewelke fungeert als druiplijst.

Bij het terras thv. zone M werd de dakbedekking vernieuwd tijdens de restauratiewerken in 2016. Het dakvlak werd geïsoleerd en opnieuw verdicht dmv. EPDM dakbedekking. Voor aanvang van deze dakwerken werd vastgesteld dat er geen terrasafwerking meer aanwezig was. Er werd bij de recente restauratie voorzien dat er in de toekomst een nieuwe terrasafwerking kan worden geplaatst.

Natuursteen elementen:

De dorpels onder de ramen en deuren zijn telkens uitgevoerd in Belgische blauwe hardsteen met rechte profilering, en lopen door op niveau onderzijde ramen als spellagen langs de volledige achtergevel thv. de gebouwdelen dd. 1933 en 1952-1960 (zone M tem. R). Ook de dekstenen thv. het terras in zone M en de trap treden thv. de toegang in zone Q zijn uitgevoerd in Belgische blauwe hardsteen. Alle blauwe hardsteen elementen zijn afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd en platvol gevoegd met kalkmortel.

De blauwe hardsteen van deze dorpels, speklagen, dekstenen en trap treden is over het algemeen nog in goede staat, doch het voegwerk is op vele plaatsen sterk verweerd, en het geheel is vervuild door roetafzetting en lokale mosvorming. De trap treden zijn centraal afgesleten door de veelvuldige passage, en enkele treden zijn gebarsten. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Smeed- en gietijzeren elementen:

In de achtergevel vinden we diverse zwart geschilderde smeedijzeren elementen terug met een zeer typerende vormgeving. Het betreft oa. diefijzers thv. de kelderramen (zone P tem. R), balustrades thv. de balkons (zone P en R), een trapleuning (zone Q) en gevelroosters (zone M, Q en R). Deze zijn nog in goede staat, doch vertonen roestvorming. In aansluiting met het metselwerk zijn plaatselijk enkele bakstenen gebarsten thv. de bevestigingen van deze smeedijzeren elementen oiv. uitzetting van het roestende ijzer.

De regenwaterafvoeren eindigen telkens op een zwart geschilderde gietijzeren voetbuis / dolfijs. Deze werden ontroest en herschilderd bij de restauratie van de daken in 2015-2016 naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch. Bij deze restauratie werden tevens alle regenwaterafvoeren vernieuwd.

Thv. zone O bevindt zich tevens een inox noodtrap van recentere datum.

Gevels kapel

Zone G tem. L cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Ifv. foto's huidige toestand van de gevels van de kapel verwijzen we naar foto 25 tem. 32 in bijlage 03 en de plannen huidige toestand gevels kapel en achtergevel met aanduiding schadebeeld in bijlage 4.

Metselwerk, voegwerk en betonelementen:

De gevels van de kapel zijn opgetrokken in rood-bruine baksteen in kruisverband (zone G tem. L) met uitgesproken rollagen boven de ramen met horizontale bovenzijde. Daarbij zijn de rollagen boven de ramen van de kelderverdieping van de sacristie (zone I en J) uitgevoerd in een baksteensoort met een gelere tint, dit betreft latere herstellingen. Alle metselwerk werd meegaand platvol gevoegd met witte (kalk of bastaard) mortel.

Het metselwerk is nog in vrij goede staat, doch is sterk vervuild door roetafzetting en plaatselijke mosvorming. Op verschillende plaatsen vinden we enkele verweerde en gebarsten bakstenen, alsook verweerd voegwerk. Thv. de steunberen van de kapel doet zich verticale barstvorming voor, vermoedelijk tgv. uitzettende wapening in de onderliggend betonconstructie / betonrot. Dit dient verder te worden onderzocht dmv. plaatselijk destructief onderzoek.

Ook bij de betonnen bakgoten en lintelen thv. de zijbeuken van de kapel, het koor en de sacristie komt betonrot voor op vele plaatsen. Het betonrot langs de binnenzijde van deze gootconstructies werd reeds aangepakt bij de restauratie van de daken in 2015-2016. Het betonrot langs de buitenzijde van deze bakgoten werd nog niet aangepakt.

We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Thv. de voorgevel van de kapel bevindt zich een aangebouwde passerelle met langs weerszijden een toegangsdeur en een trap met blauwe hardsteen treden langs de koorzijde. Deze passerelle heeft op heden geen functie meer (bediende een voormalige toegangsdeur tot de voorgebouwde garages), bemoeilijkt de waterhuishouding van de omgevingsaanleg, belemmert onderhoudswerken en doet afbreuk aan de vormgeving van de kapel.

Natuursteen elementen:

Bij de gevels van de kapel vinden we twee types natuursteen terug, welke op verschillende wijzen zijn toegepast. Het betreft Belgische blauwe hardsteen en vermoedelijk euville kalksteen. Onderstaand een overzicht van de verschillende toepassingsvormen aanwezig in deze gevels.

Dorpels, afzaten, speklagen en dekstenen:

De raamdorpels, afzaten, speklagen en dekstenen zijn alle uitgevoerd in Belgische blauwe hardsteen, en zijn afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd en platvol gevoegd met kalkmortel.

Alle dorpels onder de ramen hebben een rechte profilering met gebogen opgaande zijranden. Deze zijn gehouwen uit volle natuursteenblokken.

De speklagen aanwezig thv. de traveeën van de zijbeuken, boven de kelderramen, en de monelen tussen de kelderramen hebben een volledig rechte profilering. Dit is ook het geval bij de afzaten/ dekstenen op de steunberen, waarbij langs de onderzijde een druiplijst is ingehouwen.

Daarnaast vinden we blauwe hardsteen dekstenen op de topgevels langs weerszijden van het dak boven de middenbeuk. Deze zijn telkens ingevlochten in het metselwerk, en zijn gehouwen uit volle blokken natuursteen die werden uitgehold langs de bovenzijde, dit ifv. het afvloeien van hemelwater, en eindigend telkens op een in blauwe hardsteen gehouwen waterspuwer.

De blauwe hardsteen van deze gevelelementen is over het algemeen nog in goede staat, doch het voegwerk is op vele plaatsen sterk verweerd, en het geheel is vervuild door roetafzetting en lokale mosvorming. Tevens zijn thv. de topgevels enkele barsten aanwezig in de blauwe hardsteenblokken ten gevolge van het uitzetting van de geroeste smeedijzeren gevelankers. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Plinten:

Ook de plinten zijn uitgevoerd in blokken Belgische blauwe hardsteen, dewelke in halfsteens verband werden geplaatst.

Onder de kelderramen van de zijbeuken van de kapel vinden we een hoge plint tot aan de onderzijde van de dorpels. Bij de overige delen, het koor, de sacristie en onderaan de steunberen vinden we een lagere plint. Deze plinten zijn gehouwen uit volle natuursteenblokken, en zijn afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd en platvol gevoegd met kalkmortel.

De blauwe hardsteen van deze plinten is over het algemeen nog in goede staat, doch het voegwerk is plaatselijk verweerd, en de gehelen zijn vervuild door roetafzetting en lokale mosvorming. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Neggen en monelen thv. de spitsboogramen:

Rondom de typerende spitsboogramen van de kapel zijn de neggen uitgevoerd in twee types natuursteen. De buitenste omranding in aansluiting met het metselwerk is opgebouwd in Belgische blauwe hardsteen, en de inliggende omranding is vermoedelijk opgebouwd in Euville kalksteen. Daarbij zijn de tussendorpels en monelen van de onderste delen opgebouwd in Belgische blauwe hardsteen, en de monelen van de bovenste delen zijn vermoedelijk samengesteld uit Euville kalksteen.

Deze neggen, monelen en tussendorpels zijn gehouwen uit volle natuursteenblokken, en zijn afgewerkt met een manuele oude frijnslag / geciseleerd en platvol gevoegd met kalkmortel.

Deze natuursteenelementen zijn over het algemeen nog in goede staat, doch het voegwerk is plaatselijk verweerd, en de gehelen zijn vervuild door roetafzetting en lokale mosvorming. We verwijzen hierbij naar het schadebeeld huidige toestand zoals aangeduid op de gevelplannen in bijlage 4.

Smeed- en gietijzeren elementen:

In de gevels van de kapel vinden we diverse ijzeren elementen terug. Onderstaand een overzicht van de verschillende wijzen waarop smeed- en gietijzer werden toegepast.

Gevelankers:

Bij de kapel vinden we drie zichtbare gevelankers thv. de topgevels van het dak boven de middenbeuk (zone G en K), alsook één onzichtbaar gevelanker dat werd ingewerkt bij het optrekken van de traptoren thv. zone L. Deze gevelankers en de bevestigingen hun bevestiging in het metselwerk en de blauwe hardsteen elementen zijn in zeer slechte staat. De twee slechtste ankers thv. de topgevel aansluitend op het koor dreigden naar beneden te vallen, en werden bijgevolg tijdens de restauratiewerken van de daken geconsolideerd in afwachting van de gevelrestauratie in een volgende fase.

Roosters:

In de gevels van de sacristie, thv. zone H en J bevindt zich telkens één gevelrooster. Deze roosters vertonen sterke roestvorming en waren / zijn zwart geschilderd.

Diefijzers:

Thv. de kelderverdieping bij zone G bevinden zich zwart geschilderde smeedijzeren diefijzers voor de ramen van de traphal en de eerste travee van de zijbeuk. De diefijzers thv. de traphal zijn decoratief uitgewerkt met bloemmotieven naar analogie van de diefijzers in neogotische vormgeving van het oorspronkelijke gebouw. De diefijzers thv. de eerste travee bestaan uit sobere rechte spijlen aansluitend bij de vormgeving van de kapel. Gelijkaardige sobere diefijzers vinden we tevens terug bij de ramen van de sacristie op de gelijkvloerse verdieping (zone H en J).

Deze diefijzers vertonen roestvorming, en thv. de aansluitingen met het baksteenmetselwerk vinden we enkele beschadigingen door uitzetting van het roestende ijzer.

Dolfijnen:

De regenwaterafvoeren eindigen telkens op een zwart geschilderde gietijzeren voetbuis / dolfijn (behalve de afvoer achteraan het koor). Deze werden ontroest en herschilderd bij de restauratie van de daken in 2015-2016 naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch. Bij deze restauratie werden tevens alle regenwaterafvoeren vernieuwd.

Daken en goten:

Ifv. foto's toestand daken voor restauratie verwijzen we naar foto 25 tem. 30 en 36 tem. 48 in bijlage 03 en het dakenplan met aanduidingen uitgevoerde restauratie van de daken in 2015-2016 in bijlage 4.

Op heden zijn alle daken reeds gerestaureerd naar ontwerp van architecten LMS Vermeersch. De werken werden uitgevoerd in 2015-2016.

Daken kant voorgevel straatvleugel

Zone A tem. F incl. inkomportaal (3) cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Dakbedekking hellende daken - natuurleien:

De 6-hoekige toren in straatvleugel thv. zone C bestaat uit natuurleien op een grenenhouten boeiberd. De onderliggende getimmerde grenen dakconstructie heeft langs de onderzijde een concave kniklijn waarboven ook de leien dakbedekking continue doorloopt. De hoekkepers zijn afgewerkt met uitstekende afgeronde roeflatten bekleed met loodloketten. Onderaan eindigen de leien uitkragend over een geprofileerde wit geschilderde kroonlijst. Bovenaan de toren vinden we een zwart geschilderde smeedijzeren topbekroning, ingekleed in het lood in aansluiting met de leien.

Dakbedekking hellende daken – stormpannen:

De overige hellende dakvlakken van de voorgevel (zone B tem. F) zijn opgebouwd als pannendaken bekleed met rode stormpannen. Deze zijn geplaatst op nieuwe tengel- en pannenlatten bovenop vezelcement onderdakplaten. De onderliggende getimmerde dakconstructie is samengesteld uit grenenhout. De nokpannen, loodloketten en randafwerking ifv. aansluiting pannen op het metselwerk van de topgevels zijn overal aangesmeerd met een licht grijze bastaardmortel.

Dakbedekking platte daken - EPDM:

De platte daken thv. de voorgevel (zone A, B & F) zijn afgewerkt met een dakdichting uit EPDM verlijmd op 10cm PUR isolatieplaten, met daaronder een dampscherm bovenop de bestaande onderconstructies bestaande uit betongewelven (zone A & B) of houten roosteringen met boeiberd of multiplex platen (zone F).

Houten bakgoten - zink:

Alle bakgoten zijn uitgevoerd in tropisch hardhout en zijn op heden wit geschilderd. Vermoedelijk waren deze oorspronkelijk geschilderd in een groene tint, dit bleek uit plaatselijk zichtbare onderliggende oude verflagen voor aanvang van de restauratiewerken in 2015-2016.

Deze bakgoten zijn voorzien van geprofileerde spondeplanken en een zinken gootbekleding op een gootbodem samengesteld uit grenen boeiberdplanken. Enkel thv. zone F rusten deze bakgoten op onderliggend uitkragende hondjes.

Regenwaterafvoeren zink:

Alle regenwaterafvoeren zijn uitgevoerd in zink met een vierkante sectie van verschillende grootte, en eindigen rechtstreeks op de ondergrondse rioleringsaansluitingen (zonder dolfijnen / voetbuizen).

Bliksembeveiliging:

Er werd een nieuwe bliksembeveiliging geplaatst cf. de geldende normeringen tijdens de laatste restauratiefase van de daken in 2015-2016. Deze bliksembeveiliging thv. de beschermde delen werd tevens doorverbonden op de globale bliksembeveiliging van ganse gebouw.

Duivenwering:

Op de meest cruciale plaatsen waar duiven zich kunnen nestelen (dekstenen, goten, gevelopeningen, ...) is duivenwering met pinnen aanwezig. De duivenwering thv. de daken en goten werd recent vernieuwd tijdens de restauratie van de daken in 2015-2016. De overige duivenwering op de dekstenen en gevelelementen is in slechte staat, en dient nog te worden vernieuwd bij een volgende restauratiefase.

Daken kant achtergevel straatvleugel

Zone M tem. R cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Dakbedekking platte daken - EPDM:

De dakbedekking van de platte daken thv. de achtergevel van de straatvleugel.

De platte daken thv. de achtergevel van de straatvleugel (zone M tem. R) zijn afgewerkt met een dakdichting uit EPDM verlijmd op 10cm PUR isolatieplaten, met daaronder een damp scherm bovenop de bestaande onderconstructies van houten roosteringen met grenen boeiberd of multiplex platen.

Dakbedekking hellende daken – stormpannen:

De hellende dakvlakken van de achtergevel (zone M tem. R) zijn opgebouwd als pannendaken bekleed met rode stormpannen. Deze zijn geplaatst op nieuwe tengel- en pannenlatten bovenop vezelcement onderdakplaten. De onderliggende getimmerde dakconstructie is samengesteld uit grenenhout.

Onderaan deze dakvlakken is telkens de EPDM dakbedekking van de aansluitende platte daken opgetrokken tot onder de pannendaken ifv. waterdicht aansluiting.

De nokpannen, loodloketten en randafwerking ifv. aansluiting pannen op het metselwerk van de topgevels zijn overal aangesmeerd met een licht grijze bastaardmortel.

Houten bakgoten - EPDM:

Alle bakgoten zijn uitgevoerd in tropisch hardhout en zijn op heden wit geschilderd. Vermoedelijk waren deze oorspronkelijk geschilderd in een groene tint, dit bleek uit plaatselijk zichtbare onderliggende oude verflagen voor aanvang van de restauratiewerken in 2015-2016.

Deze bakgoten zijn voorzien van geprofileerde spondeplanken en een gootbekleding in EPDM, eindigend op een zinken kraal.

Regenwaterafvoeren - zink:

Alle regenwaterafvoeren zijn uitgevoerd in zink met een vierkante sectie van verschillende grootte, en eindigen op vierkante zwart geschilderde smeedijzeren dolfijnen.

Bliksembeveiliging:

Er werd een nieuwe bliksembeveiliging geplaatst cf. de geldende normeringen tijdens de laatste restauratiefase van de daken in 2015-2016. Deze bliksembeveiliging thv. de beschermde delen werd tevens doorverbonden op de globale bliksembeveiliging van ganse gebouw.

Duivenwering:

Op de meest cruciale plaatsen waar duiven zich kunnen nestelen (dekstenen, goten, gevelopeningen, ...) is duivenwering met pinnen aanwezig. De duivenwering thv. de daken en goten werd recent vernieuwd tijdens de restauratie van de daken in 2015-2016. De overige duivenwering op de dekstenen en gevelementen is in slechte staat, en dient nog te worden vernieuwd bij een volgende restauratiefase.

Daken kapel

Zone G tem. L cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Dakbedekking licht hellende daken zijbeuken en koor - zink:

De dakvlakken boven de zijbeuken van de kapel en boven de sacristie zijn uitgevoerd in zink staande naad. Deze dakbedekking is voorzien van een coating langs de onderzijde, en werd geplaatst op een scheidingsfolie, met daaronder 10 cm PUR isolatie, een multiplex beplating en een hellingslatwerk bovenop de originele betonplaat. Deze daken werden recent vernieuwd bij de restauratie van de daken in 2015-2016.

Dakbedekking platte daken - EPDM:

De dakbedekking van de platte daken thv. de traphal aan de straatkant en boven de liftkoker aan de tuinzijde zijn afgewerkt met een dakdichting uit EPDM verlijmd op 10cm PUR isolatieplaten, met daaronder een damp scherm bovenop de bestaande betonnen onderconstructies.

Dakbedekking hellende daken - natuurleien:

De middenbeuk, toren en het koor van de kapel zijn afgewerkt met een dakbedekking uit natuurleien op een grenenhouten boeiberd. De nok van de middenbeuk en het koor zijn afgewerkt met respectievelijk een loden dakruiter, en een in lood ingepakte topbekroning. De 4 hoekige spits uitlopende toren van de kapel is op de hoeken afgewerkt met verdekte loketten, en bovenaan afgewerkt met een topbekroning ingekleed in het lood in aansluiting met de leien. Deze topbekroning bestaat uit een zwart geschilderd smeedijzeren kruis met erboven een koperen windhaan.

In de dakvlakken van deze leien daken zijn tevens ladderhaken aanwezig ifv. makkelijke toegankelijkheid voor inspectie en herstel.

Dakdichting / terrassen inkomportaal:

Het inkomportaal werd reeds gerestaureerd in 2010, doch hierbij werden deze terrassen niet aangepakt en in hun oorspronkelijke staat behouden, deze waren immers nog voldoende waterdicht. Zo werden ook de oorspronkelijke kleine gele cementtegels (palier thv. de inkom – boven de doorrit) en Belgische blauwe hardsteen tegels (boven inkomportaal) niet bijkomend beschadigd. Vermoedelijk zijn de tegels op deze terrassen vol in de mortel geplaatst bovenop een meerlaags dakbedekkingssysteem bestaande uit cementmestiek (koolteerpek met asfaltpapier of dakleder) dat rechtstreeks op de onderliggende betonplaat werd aangebracht. Toch bemerken we dat zich op heden sporen van waterinfiltratie manifesteren thv. het plafond van de kelder verdieping – doorrit onder het inkomportaal.

Houten bakgoten - zink:

De houten bakgoten van de middenbeuk en sacristie zijn uitgevoerd in tropisch hardhout en zijn op heden wit geschilderd. Vermoedelijk waren deze oorspronkelijk geschilderd in een groene tint, dit bleek uit plaatselijk zichtbare onderliggende oude verflagen voor aanvang van de restauratiewerken in 2015-2016. Deze bakgoten zijn voorzien van sober geprofileerde spondeplanken en een zinken gootbekleding op een gootbodem samengesteld uit grenen boeiberdplanken.

De uitkragende houten bakgoten / platforms van de toren zijn eveneens uitgevoerd in tropisch hardhout, waarbij de spondeplanken bekleed zijn met lood. De gootbodem bestaat uit grenen boeiberdplanken, en de gootverdichting is uitgevoerd in gesoldeerd zink, eindigend op een kraal.

De onderzijde van deze bakgoten / platforms is op heden niet bekleed uit budgettaire overwegingen tijdens de laatste restauratiefase, doch was oorspronkelijk bekleed met grijze vezelcementplaten.

Betonnen bakgoten - zink:

De bakgoten van de zijbeuken van de kapel, het koor en de sacristie zijn uitgevoerd in zichtbeton, bezet met een simili bezetting. Deze vertonen langs de buitenzijde op meerdere plaatsen scheurvorming tgv. onderliggend betonrot / carbonatie en afbladerend verfwerk.

Het betonrot langs de binnenzijde van deze bakgoten werd reeds aangepakt tijdens de restauratie van de daken in 2015-2016. Hierbij werd tevens ook het betonrot van de bakgoot thv. het koor hersteld en herschilderd langs de buitenzijde. Bij de overige bakgoten dient het betonrot nog te worden aangepakt langs de buitenzijde, alsook herstel van de simili pleister en hernemen van het schilderwerk.

Regenwaterafvoeren - zink:

Alle regenwaterafvoeren zijn uitgevoerd in zink met een vierkante sectie van verschillende grootte, en eindigen op vierkante zwart geschilderde smeedijzeren dolfijnen.

Bliksembeveiliging:

Er werd een nieuwe bliksembeveiliging geplaatst cf. de geldende normeringen tijdens de restauratiefase van de daken in 2015-2016. Deze bliksembeveiliging thv. de beschermde delen werd tevens doorverbonden op de globale bliksembeveiliging van ganse gebouw.

Duivenwering:

Op de meest cruciale plaatsen waar duiven zich kunnen nestelen (dekstenen, goten, gevelopeningen, ...) is duivenwering met pinnen aanwezig, recent vernieuwd tijdens de restauratie van de daken in 2015-2016.

Galmberden:

De eikenhouten galmberden in de toren van de kapel zijn bekleed met lood. Deze werden recent gerestaureerd tijdens de restauratie van de daken in 2015-2016. Hierbij werden ze tevens voorzien van een nieuwe loodbekleding en achterliggend werden nieuwe duivenweringsnetten aangebracht.

Schrijnwerk

Vermoedelijk was het schrijnwerk oorspronkelijk geschilderd in een blauw/groene tint met witte accenten thv. de kleinhouten, dit blijkt uit plaatselijk zichtbare onderliggende oude verflagen. Het is wenselijk om de originele kleurstelling in kaart te brengen adhv. een nauwkeurig onderzoek in situ en labo. Op heden is echter alle schrijnwerk wit geschilderd.

Gezien ook het schrijnwerk in de aangebouwde linker- en rechter vleugel en van de reeds vervangen ramen wit geschilderd zijn, werd in samenspraak met Dhr. Dirk Van Eenhooghe beslist om ook in de toekomst alle schrijnwerk te schilderen in een neutraal witte tint.

Ifv. foto's huidige toestand van het schrijnwerk verwijzen we naar foto 10 tem. 36 in bijlage 03 en de plannen huidige toestand gevels met aanduiding schadebeeld in bijlage 4.

Ook werden reeds detailtekeningen van de bestaande profilering van het schrijnwerk opgemaakt door architecten LMS Vermeersch. Hierbij werden alle verschillende types schrijnwerk nauwkeurig opgemeten en uitgetekend. Deze plannen zijn niet bijgevoegd bij dit beheersplan, doch kunnen op eenvoudig verzoek worden geconsulteerd bij de architect.

Voorgevel straatvleugel

Zone A tem. F incl. inkomportaal (3) cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Houten ramen en beglazing:

In de neogotische voorgevel (zone A tem. F) vinden we houten schrijnwerk volgens Brugs model met op de meeste plaatsen een dubbel opendraaiende vleugel met bovenlichten met verticale kleinhoutverdeling. Deze zijn op heden wit geschilderd, en voorzien van klare enkele beglazing. In de bovenlichten vinden we op meerder plaatsen nog oorspronkelijk groen gekleurd glas. Deze oorspronkelijke ramen zijn in zeer slechte staat.

Thv. zone D werden in het verleden op de eerste verdieping al enkele ramen vernieuwd en voorzien van dubbele beglazing, doch hierbij werd de oorspronkelijke profilering van de ramen niet correct hernomen.

Thv. zone A vinden we op de eerste- en tweede verdieping ook enkel guillotine ramen met opendraaiende vleugels horende bij de uitbreiding bovenop de oorspronkelijke terrassen dd. 1933. Deze zijn tevens voorzien van enkele beglazing, en eveneens in zeer slechte staat.

Thv. zone F werden de oorspronkelijke balkons dichtgemaakt met weinig esthetisch schrijnwerk. Ook dit schrijnwerk is in zeer slechte staat.

Houten buitendeuren en beglazing:

Thv. de kelderverdieping bij zone F bevinden zich twee beglaasde houten evacuatiendeuren met dubbele beglazing van recentere datum.

Bij het inkomportaal (3 – zone D) vinden we een deurgeheel met dubbel opendraaiende deur, twee zijlichten en bovenlichten. Deze dateren uit 1933 en zijn geschilderd in een gele tint, en voorzien van enkele beglazing. Onderaan het volledige raam/deurgeheel bevindt zich, zowel langs de binnenzijde, als langs de buitenzijde, een afwerking met gehamerde koperen beplating.

Luiken en rolluiken:

Bij enkel ramen van de neogotische voorgevel (zone B tem. F) zijn nog de oorspronkelijke rolluiken aanwezig, doch deze functioneren in de meeste gevallen niet meer naar behoren en zijn in slechte staat.

Poorten:

Thv. de doorrit onder het inkomportaal vinden we langs weerszijden een rolluik ifv. afsluiting van de onderdoorgang. Deze rolluiken zijn echter weinig esthetisch.

Bij nazicht van de binnenruimte konden we adhv. de aanwezige slagen in het metselwerk vaststellen dat er oorspronkelijk dubbel opendraaiende poorten of kantelpoorten aanwezig waren.

Vlaggenmasten:

Centraal bovenop het inkomportaal (3 – zonde D) vinden we een houten, wit geschilderde vlaggenmast met vaandel met het logo van de hotelschool.

Achtergevel straatvleugel

Zone M tem. R cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Houten ramen, buitendeuren en beglazing:

In de achtergevel (zone M tem. R) vinden op de gelijkvloerse- en eerste verdieping houten guillotineramen met opendraaiende vleugels in de onder- en bovenlichten voorzien van enkele beglazing. Deze hebben een sobere rechte profilering, en zijn in slechte staat. Ook de guillotine functie is bij het merendeel van deze ramen defect. De aanwezige deuren die toegang verlenen tot de terrassen en balkons hebben een gelijkaardige vormgeving. Enkele van deze ramen en deuren werden vervangen door weinig esthetische enkel opendraaiende houten en PVC-ramen.

Thv. de kelderverdieping, tweede verdieping en derde verdieping vinden we houten dubbel opendraaiende ramen met horizontale kleinhoutverdeling bij de ramen van de kelderverdieping en tweede verdieping. Deze ramen zijn voorzien van enkele beglazing, en zijn in slechte staat.

Bij enkel ramen zijn nog de oorspronkelijke rolluiken aanwezig, doch deze functioneren in de meeste gevallen niet meer naar behoren en zijn in slechte staat.

Gevels kapel

Zone G tem. L cf. plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14.

Houten ramen, deuren en beglazing:

In de kelderverdieping van de kapel (zone G en K) bevinden zich dubbel opendraaiende houten ramen met bovenlichten en één buitendeur met gelijkaardige vormgeving thv. de straatkant. De ramen hebben een sobere, slanke en rechte profilering en zijn voorzien van enkele klare beglazing, en op sommige plaatsen matte gehamerde beglazing. De bovenlichten zijn opgedeeld in 2 gelijke delen dmv. een verticale kleinhoutverdeling. Deze ramen zijn in zeer slechte staat.

Ook zijn bij deze ramen nog de oorspronkelijke rolluiken aanwezig, doch deze functioneren in de meeste gevallen niet meer naar behoren en zijn in zeer slechte staat.

Thv. de sacristie (zone H tem. J) vinden we enkel opendraaiende ramen, met enkele klare en/of gehamerde beglazing thv. de ramen van de kelderverdieping. Op de gelijkvloerse verdieping vinden we glas-in-loodramen met een sobere geometrische vormgeving in de houten raamkaders. De houten ramen en de glas-in-loodramen zijn in zeer slechte staat.

Thv. zone I bevinden zich drie buitendeuren. De middelste is een houten nooddeur met dubbele klare beglazing, wit geschilderd. De twee deuren links en rechts zijn samengestelde houten plankendeuren, deze zijn geschilderd in een groene tint.

Ook in de dakkapellen thv. de dakvlakken van de middenbeuk van de kapel (zone G en K) bevinden zich houten dubbel opendraaiende raamvleugels. De ramen werden recent vernieuwd bij de restauratie van de daken in 2015-2016.

Glas-in-lood ramen:

Bij de kapel vinden we thv. zones G tem. K glas) in-loodramen met een sobere geometrische vormgeving. Deze zijn ingewerkt in stalen raamkaders met langs de bovenzijde een rondboog bij de onderste raamdelen en koud geplaatst tussen natuursteen elementen bij de hoger gelegen raamdelen bij de spitsboogramen. De glas-in-lood ramen zijn in zeer slechte staat.

Langs de binnenzijde zijn achterliggend tevens raambruggen en stalen raamkaders ifv. plaatsing achterzetbeglazing, doch deze achterzetbeglazing is op heden niet aanwezig tussen de raambruggen. Wel is er sterk verweerd plexiglas aanwezig in stalen achterzetramen.

Interieur straatvleugel – inkomhal, gangen en trappen

De in onderstaande beschrijving toegepaste nummering verwijst naar de plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14 bij dit beheersplan.

Ifv. foto's huidige toestand van het interieur van de centrale inkomhal en aansluitende delen in de straatvleugel verwijzen we naar foto's 49 tem. 54, 101 tem. 135 en 183 tem. 188 in bijlage 03.

Centrale inkomhal (4)

Het interieur van de halfronde inkomhal is een totaalconcept in art-deco stijl, waarbij zowel de halfronde ruimte, als alle interieurelementen als één geheel werden ontworpen, inclusief vast meubilair, ingewerkte uurwerken en barometer, verlichtingsarmaturen, tafels, stoelen, plantenbak, gordijnen, binnendeuren ontvangstklokken en guillotineramen met rolluiken dien tevens dienst deden als zonnewering.

De vloer bestaat uit grijze en zwarte cementtegels in een zeer typerend legpatroon, rondom vinden we grijs marmeren lambriserings à livre ouvert en met een zwarte band afgeboord en ingewerkte radiatoren in nissen onder de ramen. Centraal bevindt zich een achthoekig plantenmeubel (k) van gelijkaardige grijs en zwart marmer. De wanden boven de lambriserings en het plafond zijn afgewerkt met glad pleisterwerk en zijn wit geschilderd.

De halfronde ruimte wordt afgescheiden door houten leeshoekjes (l), rechts met een ingewerkt uurwerk (j) (op heden niet in werking – met gebarsten beschermglas) en met aanleunende metalen parapluibakken, aan de linker zijde is een barometer (i) ingewerkt. Op de muurdammen tussen de vensters en boven de leeshoekjes bevinden zich lichtarmaturen in art deco stijl met opaak glas bevat in metalen roeden. Gelijkaardige armaturen bevinden zich tevens tegen de wanden van de aansluitende gang.

Het afscheidingsmeubel in onderaan afgewerkt met een plint in zwart geschilderde gehamerde koperen platen. Deze waren oorspronkelijk niet geschilderd, wat kan afgeleid worden uit het historische fotomateriaal cf. foto 1 in bijlage 03.

Aan het plafond in de centrale hal hangt een tweede uurwerk (h) – op heden niet meer in werking.

De houten dubbel opendraaiende beglaasde toegangsdeuren en binnendeuren die de centrale inkom afsluiten van de naastliggende gangen en het onthaal / inkomsas zijn onderaan voorzien van gehamerde koperen platen. Deze deuren zijn geschilderd in een okergele tint.

Ook het losse meubilair (m) (tafels en stoelen) werden mee ontworpen binnen het totaalconcept. Het betreft 4 stoelen zonder leuning, 5 stoelen met armleuningen, 10 stoelen met rugleuningen en 5 lage tafels. Deze zijn op heden nog steeds aanwezig. De zittingen en leuning van de stoelen werden in het verleden al eens overtrokken met een nieuwe bekleding. Deze cultuurgooierden, onroerend door ornamentale bestemming, werden mee ontworpen in het totaalconcept in art-decostijl. Cf. het beschermingsbesluit mee beschermd onder de bepaling 'gaaf bewaarde aankleding in art-deco stijl'. Zie hierbij tevens foto's uit 1935 in bijlage 03 waar het meubilair reeds aanwezig was kort na de opening van de verbouwde inkom.

Aansluitend op de centrale inkomhal bevinden zich tevens een voormalige telefooncel (p) met een toegangsdeur met ingewerkt transparant wit-roze marmer. En een toegang naar de granito trap naar de kelder (q) die in de kelderverdieping aansluit op de doorgang onder het inkomportaal (10).

De centrale inkomhal is in goede staat, doch dient op termijn te worden opgefrist.

Inkomsas onthaal (5)

Tussen het inkomportaal (3) en de centrale inkomhal (4) bevindt zich een onthaal / inkomsas (5). Langs beide zijden van deze inkomhal vinden we een met glas en houten schrijnwerk afgescheiden balie met houten meubilair. De vloeren bestaan uit zwarte en grijze cementtegels in verschillende tinten met typerend legpatroon, aansluitend op de vloer van de centrale inkomhal. De wanden van dit onthaal zijn afgewerkt met keramische geglazuurde wandtegels met afgeschuinde randen in een okergele tint, bovenop een zwarte marmeren plint. Het aansluitende schrijnwerk van de ramen en deuren is geschilderd in een okergele tint. Onder de zijlichten van de toegangspartij vinden we langs beide zijden typerende zwart geschilderde gietijzeren radiatoren met erboven een zwarte marmeren tablet.

Dit inkomsas / onthaal is in goede staat, doch dient op termijn te worden opgefrist.

Gangen gelijkvloerse verdieping straatvleugel aansluitend op de centrale inkom (4)

De vloeren van deze gangen bestaan uit zwarte en grijze cementtegels in verschillende tinten met typerend legpatroon, aansluitend op de vloeren van de centrale inkomhal. Op enkele plaatsen treffen we ook nog de originele gietijzeren radiatoren met erboven een zwarte marmeren tablet.

In de centrale vleugel bevinden zich tevens drie trappartijen in granito, de middelste centrale traphal in de straatvleugel (6) uit 1933 heeft een sobere trappaal met daarboven drie trapjes afgedekt met een zwarte marmeren deksteen (aangepast bovenste trapdeel in de jaren 1950), de traphal rechts in de straatvleugel (8) naast de kapel uit 1921 (aangepast bovenste trapdeel in de jaren 1950) en de traphal links in de straatvleugel (7) uit de jaren 1950.

In de centrale straatvleugel vinden we tevens een trap met granito bekleding van de eerste naar de tweede verdieping (16).

Deze gangen zijn in goede staat, doch dienen op termijn te worden opgefrist.

Interieur kapel

De in onderstaande beschrijving toegepaste nummering verwijst naar de plannen met aanduiding erfgoedelementen in bijlage 14 bij dit beheersplan.

Ifv. foto's huidige toestand van het interieur van de kapel verwijzen we naar foto's 55 tem. 56, 136 tem. 182 en 189 tem. 196 in bijlage 03.

Interieur kapel (9)

Het interieur van de kapel is ontworpen als een totaalconcept in art-decostijl, doorgevoerd in glas-in-loodramen (d) met geometrische motieven, koorafsluiting (b), altaren - hoofdaltaar (c) en twee zijaltaren (a), bidbanken (g), consoles, vloeren, radiatoren en lambrisering. Deze vormen als geheel een architecturale eenheid.

Het betreft een driebeukige ruimte van zeven traveeën en smalle zijbeuken, met dubbele tribune / doksalen op de eerste verdieping (11) en tweede verdieping (12) in verbinding met de naastliggende ziekenkamers – De bovenste tribune werd in het verleden dichtgemaakt dmv. een lichte scheidingswand, doch is nog integraal bewaard. Thv. van dit hoogste doksaal bevindt zich tevens het toegangsluik tot de zolder van de kapel. De toegang tot toren kapel (15) bevindt zich op de derde verdieping.

Opstand bepaald door grijze marmeren zuilen op arduinen sokkels, consoles en kapitelen versierd met gestileerde bloemen en aansluitende spitse scheibogenarcaden van arduin. Spitsongewelven (steenachtige gewelven – vermoedelijk beton, en één houten gewelf boven de doksalen) waarvan de gordelbogen zijn afgezet met zandstenen blokken. Deze worden opgevangen door geometrische consoles geflankeerd door arduinen zuiltjes.

De gewelven zijn gepleisterd en geschilderd in een roze tint langs de onderzijde en geïsoleerd langs de bovenzijde op de zolderverdieping tijdens de laatste restauratiefase van de daken in 2015-2016. Thv. het koor (13) werden de wanden en de gewelven zwart geschilderd. Het koor werd afgescheiden van de rest van de kerk dmv. een lichte scheidingswand met langs weerszijden een deur, afgewerkt met gordijnen en een centraal projectiescherm.

Rondom de kapel zijn granitovloeren aanwezig, met centraal in het middenschip een zone in roze kamerbreed tapijt. Er dient nog te worden nagegaan of het oorspronkelijke houten parket nog aanwezig is onder dit tapijt. De wanden van de kapel zijn gepleisterd en geschilderd in roze tinten met accenten van natuursteenelementen. In de twee zijbeuken van de kapel werden onder de ramen nissen uitgespaard waarin we de originele roze geschilderde gietijzeren radiatoren nog aanwezig zijn.

De dubbele houten toegangsdeur tot de kapel en de deur van de naastliggende ingewerkte houten kast (f) zijn samengesteld dmv. planchetten. Deze deuren zijn vernist met een kleurloze vernis. In de naastliggende hal bevindt zich thv. de zijwand, naast de toegangsdeur tot de kapel een gedenksteen ter ere van de oprichting. De vloer in de hal is eveneens uitgevoerd in granito.

Van de oorspronkelijke inrichting zijn nog enkele elementen bewaard: oa. de koorafsluiting (b) met verguld smeedijzeren hek versierd met druiventrossen en wijnranken, afgescheiden door rood- en groenmarmeren zuiltjes waarvan de roodmarmeren kapitelen versierd zijn met gestileerde bloemen en druiventrossen, afgedekt met een okerleurige marmeren tablet, de glas-in-lood ramen met geometrische motieven (d), de granito vloerdelen, de altaren (heden ingekast), de radiatoren en enkele bidbanken (g) met gestileerde roosjes.

Van de bidbanken (g) met gestileerde roosjes zijn er 4 verschillende types: drie lange en één korte zitbank op het doksaal van de eerste verdieping en één lange en één korte knielbank op het doksaal van de tweede verdieping. Deze bidbanken dienen te worden beschouwd cultuurogoederen onroerend door ornamentale bestemming. Deze werden immers mee ontworpen door de architect, en behoren bij het totaalconcept in art-decostijl – zoals ook wordt vermeld in het beschermingsbesluit. Het feit dat deze bidbanken mee werden ontworpen met en voor het gebouw en er bijgevolg ook historisch mee verbonden zijn kan worden gestaafd met foto's en ontwerptekeningen foto 2, 86, 87 & 89 en ontwerptekening 99 in bijlage 03. Deze banken herinneren aan de oorspronkelijke functie van deze kapel.

Het interieur van de kapel is over het algemeen nog in goede staat, doch vraagt hier en daar wat opfriswerk. De laatste opfrisbeurt dateert immers al van 1996 naar ontwerp van Architect Luc Vermeersch.

Het bovenste afgesloten doksaal, het afgesloten koor, de sacristie en aansluitende bergingen zijn op heden niet in gebruik en dienen enkel als stockage. Deze ruimtes dienen nodig te worden opgeruimd en opgefrist.

Interieur sacristie en aansluitende berg ruimtes (14) & gangen kelderverdieping kapel (17)

De wanden en plafonds van de sacristie thv. de kelderverdieping zijn gepleisterd en geschilderd. Op de gelijkvloerse verdieping zijn de wanden behangen en de plafonds geschilderd bovenop het onderliggende pleisterwerk. Deze wanden en plafonds zijn in zeer slechte staat. Op enkele plaatsen is het pleisterwerk losgekomen en is het schilderwerk afgebladerd. Thv. de plafonds van de gelijkvloerse verdieping treffen we tevens betonrot op een tweetal plaatsen waar het lange tijd kon binnenregenen.

Op de gelijkvloerse verdieping van de sacristie vinden we granitvloeren. Deze vloeren zijn over het algemeen nog in goede staat, doch vertonen op enkele plaatsen verzakkingen en barsten.

In de kelderverdieping vinden we tegelvloeren rode en witte cementtegels in de gangen (17) en bergruimtes achteraan (14), in een typerend legpatroon. Deze vloeren zijn over het algemeen nog in goede staat, behalve in de bergruimte op de kelderverdieping waar meerdere tegels beschadigd zijn. In deze kelderruimte vinden we tevens een uurwerk met analoge vormgeving van het uurwerk aan het plafond van de centrale inkom.

In de sacristie bevindt zich een granitotrap met typerende smeedijzeren leuning en balustrade met houten handgrepen (e) ifv. verbinding van de ruimtes op de gelijkvloerse- en kelderverdieping. Deze trap is nog in goede staat.

4. SITUERING EN BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN

Onderstaande beschrijving werd opgemaakt op basis van de in het beschermingsbesluit opgenomen erfgoedwaarden, aangevuld met eigen vaststellingen nav. het archiefonderzoek en onderzoek in situ. Zie hierbij tevens de plannen met aanduiding van de waardevolle erfgoedelementen en zones met erfgoedwaarde in bijlage 14 bij dit beheersplan.

Op heden is het gebouw in gebruik als internaat 'De Veste' voor leerlingen van Hotel- en Toerismeschool Spermalie. Tevens zijn binnen het gebouw ook enkele leslokalen, een restaurant (in de linker zijvleugel) en conferentiezaal (voormalige kapel) aanwezig in het gebouw. Deze functies worden allen bediend via de centrale inkomhal. Ifv. de toegankelijkheid voor mindervaliden werden in het verleden reeds enkele werkzaamheden uitgevoerd.

Het voormalige 'St. Jozefskliniek' is **beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde**. Bij het beschermingsbesluit werd een plan gevoegd met aanduiding van de beschermde gebouwdelen op de site.

De artistieke waarde wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een creatie van de vermaarde architect Huib Hoste en architect Maurice De Meester. De voormalige St. - Jozefskliniek vormt een belangrijke referenties binnen het oeuvre van deze architecten. We verwijzen hierbij tevens naar de historische nota onder punt 2 van dit beheersplan.

De historische waarde, in casu architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een voorbeeld van een voormalig ziekenhuis met bijhorende kapel naar ontwerp van de toonaangevende en internationaal belangrijke architect Huib Hoste die een pioniersrol speelt in de doorbraak van de moderne architectuur binnen Vlaanderen. De imposante voorgevel is opgevat in historiserende neo-Brugse stijl met typerende traveenissen en gebruik van natuursteen.

De kapel is opgevat als een totaalconcept in art-decostijl doorgevoerd in o.m. de glasramen, de koorafsluiting, de versierde kapitelen met gestileerde bloemen.

De centrale inkomtravee naar ontwerp van architect Maurice De Meester geeft toegang tot de hal met halfronde uitbouw met een gaaf bewaarde aankleding in art-decostijl.

De sociaal-culturele waarde wordt als volgt omschreven:

Als zijnde een voorbeeld van ziekenhuisarchitectuur met bijhorende kapel dat door zijn omvang een beeldbepalende functie heeft.

Aanvullende beschrijving:

Vleugel aan de Komvest (1909-1910)

Het bakstenen complex is een ontwerp van architect H. Hoste in historiserende neo-Brugse stijl. De ritmische geordende gevel met risaliëtvormende traveeën eindigend op trapgevels met bolvormige ornamenten. De inkompartij onder een platform met een balustrade is een ontwerp van Maurice De Meester uit 1933. De achtergevels zijn driedimensionaal uitgewerkt d.m.v. kubusvormige uitbouwen. De muuropeningen zijn meestal driehoekig. De bordestrap, balkons en balustrades hebben een karakteristieke metalen buisleuning. In de hoofdvlleugel ligt de centrale inkomhal van de voormalige kliniek uitgebouwd als een halve rotonde. De rechthoekige vensters hebben schuiframen waarvan enkele verbouwd zijn tot vleugramen.

Rechts van de hoofdvlleugel situeert zich de kapel (1924-1925) n.o.v. H. Hoste in art-deco stijl. De driebeukige kapel heeft een schip van zeven traveeën onder een leien zadeldak en een halfrond koor onder een kegelvormig leien dak. De traveeën zijn gescheiden door steunberen, de vensters zijn gekarakteriseerd door een schematische spitsboogvorm. Tegen het schip staat een rechthoekig torentje onder een spits dak met leien.

Interieur

Het interieur van de halfronde inkomhal (1933-1935) is een totaalconcept in art decostijl naar ontwerp van Maurice De Meester, waarbij zowel de halfronde ruimte, als alle interieurelementen als één geheel werden ontworpen, inclusief vast meubilair, ingewerkte uurwerken en barometer, verlichtingsarmaturen, tafels, stoelen, plantenbak, gordijnen, binnendeuren ontvangstloketten en guillotine ramen met rolluiken die tevens dienst deden als zonnewering.

De vloer bestaat uit grijze en zwarte cementtegels, rondom vinden we grijs marmeren lambrising à livre ouvert en met een zwarte band afgeboord en ingewerkte radiatoren in nissen onder de ramen. Centraal bevindt zich een achthoekig plantenmeubel van gelijkaardige marmer. De halfronde ruimte wordt afgescheiden door houten leeshoekjes, rechts met een ingewerkt uurwerk en met aanleunende metalen paraplubakken, aan de linker zijde is een barometer ingewerkt. Op de muurdammen tussen de vensters en boven de leeshoekjes bevinden zich lichtarmaturen in art deco-stijl met opaak glas gevat in metalen roeden. Aan het plafond in de centrale hal hangt een tweede uurwerk.

Langs beide zijden van de inkom bevindt zich een met glas afgescheiden balie met houten meubilair. De houten toegangsdeuren en binnendeuren zijn onderaan voorzien van bewerkte koperen platen.

Ook het losse meubilair (tafels en stoelen) werden mee ontworpen binnen het totaalconcept. Het betreft 4 stoelen zonder leuning, 5 stoelen met armleuningen, 10 stoelen met rugleuningen en 5 lage tafels. Deze zijn op heden nog steeds aanwezig. De zittingen en leuning van de stoelen werden in het verleden al eens overtrokken met een nieuwe bekleding.

In de centrale vleugel bevinden zich tevens drie trappartijen in granito, de middelste uit 1933 heeft een sobere trappaal met daarboven drie trapjes afgedekt met een zwarte deksteen (aangepast bovenste deel in de jaren 1950), de rechtse naast de kapel dateert uit 1921 (aangepast bovenste deel in de jaren 1950) en de linkse uit de jaren 1950.

De kapel (1924-1925) in art-deco stijl, naar ontwerp van architect H. Hoste was oorspronkelijk een totaalconcept. Dit concept werd doorgevoerd in de glasramen, de koorafsluiting, de bidbanken, de consoles, de vloeren, de verwarmingselementen, het parket en de lambrising. Het doksaal stond in verbinding met de naastliggende ziekenkamers. De kapel heeft zeven traveeën. De brede middenbeuk wordt afgescheiden van twee smalle zijbeuken door een spitsbogenarcade, het doksaal door een segmentbogenarcade. De arduinen bogen worden opgevangen door grijs marmeren zuilen. Deze rusten op achthoekige arduinen consoles en hebben arduinen kapitelen versierd met gestileerde bloemen. Boven de scheibogenarcade bevindt zich de vensterzone met gekoppelde spitsboogvensters. De spitsbooggewelven worden geritmeerd door zandstenen gordelbogen. Deze worden opgevangen door arduinen pilasters met een kapiteel versierd met gestileerde bloemen. De aanzet van de gordelbogen heeft een kubistische vormgeving. Twee arduinen zuiltjes met onversierd vierkant voetstuk en dito kapitaal flankeren de aanzet. Ze vangen op hun beurt de spitsbogen boven de vensterzone op. De zijbeuken worden verlicht door spitsboogvensters met een driedelige verdeling. Aan de basis van de vensters zijn in een zandstenen parement drie kleine rondboogvensters uitgespaard. Alle vensters, ook die van de bovenlichten, bevatten glas-in-lood ramen met verschillende types en kleuren glas. De zijbeuken zijn per travee overkluisd met een spitsbooggewelf dat dwars staat op de middenbeuk. De korte gordelbogen steunen op een zandstenen kapiteel met gestileerde bloemen.

Van de oorspronkelijke inrichting zijn nog enkele elementen bewaard: oa. de koorafsluiting met verguld smeedijzeren hek versierd met druiventrossen en wijnranken, afgescheiden door rood- en groenmarmeren zuiltjes waarvan de roodmarmeren kapitelen versierd zijn met gestileerde bloemen en druiventrossen, afgedekt met een okerkleurige marmeren tablet, de glas-in-lood ramen met geometrische motieven, de granito vloerdelen, de altaren (heden ingekast), de radiatoren en enkele bidbanken met gestileerde roosjes. Van deze bidbanken zijn er 4 verschillende types: drie lange en één korte zitbank op het doksaal van de eerste verdieping en één lange en één korte knielbank op het doksaal van de tweede verdieping.

5. VISIE OP HET BEHEER EN BEHEERSDOELSTELLINGEN

Dit beheersplan betreft de beschermde gebouwdelen, zoals aangeduid op de grafische afbakening van het onroerend goed - in bijlage 01. De in de toekomst geplande renovatie- en restauratiewerken zullen worden gefaseerd en gespreid in de tijd, met als doel alle noodzakelijke instandhoudings- en restauratiewerken uit te voeren over een periode van de komende 20 jaar, zodoende het gebouw in goede staat te herstellen, te conserveren en op te frissen met respect voor alle aanwezige erfgoedelementen. Op deze wijze zal het gebouw weer ten volle tot zijn recht komen.

HOOFDDOELSTELLING

De hoofddoelstelling gaat steeds uit van het behoud, de verbetering of het herstel van de waarden die aan de grondslag van het onroerend erfgoed liggen: in dit geval de historische, architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde.

De hoofddoelstelling omvat m.a.w. de instandhouding van het beschermde monument:

- op kort termijn door de restauratie van de gevels
- op langere termijn het reguliere onderhoud na de restauratie

De architectuurhistorische waarde zal behouden blijven door het restaureren van het als monument beschermde deel. Dit bestaat eruit, de waarden uit het beschermingsbesluit te respecteren en de historische, de architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde van het gebouw te behouden en te conserveren voor de toekomst, hiertoe wordt het geheel gerestaureerd.

In eerste instantie zal het pand blijvend gebruikt worden en ingericht zijn als internaat en lokalen voor volwassenenonderwijs, waarbij het dagelijkse gebruik sowieso een georganiseerd degelijk onderhoud en instandhouding vergt.

De basisdoelstelling is hierbij dan ook logischerwijze om als 'goede huisvader' en als gebruiker van het gebouw in te staan voor een geregeld en duurzaam onderhoud zowel wekelijks ivf de dagelijkse vervuiling en klassieke slijtage maar ook (meer)maandelijks of jaarlijks voor iets grotere aangelegenheden en ook om te voorzien in grotere (al dan niet restauratieve) werkzaamheden zoals deze gepland zijn. Zie hiervoor verder ook de geplande werkzaamheden en maatregelen.

6. CONCRETE RIJCHTLIJNEN, EENMALIGE EN TERUGKERENDE MAATREGELEN DIE NODIG ZIJN IN FUNCTIE VAN DE BEHEERSDOELSTELLINGEN

Het Architectenbureau LMS Vermeersch is reeds sinds 2004 aangesteld als ontwerper voor alle noodzakelijke verbouwings-, restauratie- en renovatiewerken van de volledige site van 'De Veste'. Deze werken worden gefaseerd over meerdere jaren waarvan enkele fasen reeds zijn uitgevoerd, momenteel in uitvoering zijn en/of nog zullen worden uitgevoerd in de komende jaren op de volledige site.

Overzicht reeds uitgevoerde werken in het verleden:

- Brandbeveiligingswerken en enkele bouwkundige aanpassingen ten behoeve van de nieuwe bestemming van het pand, o.a:
- Inrichten vestiaires in kelderruimtes.
- Restauratie van enkele dakkapellen en standvensters van de voorgevel.
- Ontmanteling van de gewezen pediatrie ivf. toekomstige inrichting van internaatkamers.
- Renovatie van de platte daken van de linker- en rechter vleugel.
- Restauratie van het inkomportaal en de volledige ommuring van de site incl. Restauratie van het smeedijzeren hekwerk.
- Vernieuwen van een aantal ramen in de niet beschermde delen.
- Renovatie van de hoogspanningscabine.
- Vernieuwen boiler, omvormen CV- installatie op gas & asbestverwijdering stookplaatsen.
- Aanleggen nieuwe drinkwaterleiding en gas leiding naar de derde verdieping van de rechtervleugel.
- Restauratie van de platte- en hellende daken van de beschermde delen.

Overzicht werken in de nabije toekomst

EXTERIEUR (dossier reeds opgemaakt)

- Vernieuwen buitenschrijnwerk niet beschermde delen
- Herstel en onderhoud brandtrap
- Renovatie waterleidingsnet
- Restauratie van de gevels van de beschermde delen incl. schrijnwerk en glas-in-loodramen & omgevingsaanleg thv. de straatvleugel, zowel langs de straatzijde, tuinzijde als rondom de kapel
- Upgrade elektriciteitsvoorziening
- Vernieuwen sanitair in de kamers

INTERIEUR (dossier nog op te maken)

- Restauratie interieur kapel – incl. cultuurgoederen
- Restauratie interieur inkom – incl. cultuurgoederen
- Asbestverwijdering
- Kelderruimtes ombouwen tot volwaardige ontspanningsruimtes
- Splitsing vuilwater- en regenwaterafvoer, inclusief omgevingsaanleg
- Bijkomende aanpassingen ivf. voldoen toegankelijkheidsnormering
- Injecteren muren niet beschermde delen tegen opstijgend vocht

Overzicht werken op middellang tot langere termijn

- instandhoudingswerken exterieur
- instandhoudingswerken interieur kapel – incl. cultuurgoederen
- instandhoudingswerken interieur inkom – incl. cultuurgoederen

6.1. BEHEER OP KORTE TERMIJN

We onderscheiden de hoogst dringende werken die binnen een kort termijn moeten uitgevoerd worden vanwege de slechte toestand van het erfgoed maar ook omwille van het optimaliseren van het functionele gebruik van het pand.

Premiegerechtigde werken binnen de afgebakende zone van dit beheersplan:

Onderstaande werken kunnen ev. opgesplitst worden in verschillende fasen volgens beschikbare budgetten bouwheer. Tussentijds kunnen ev. voor kleinere deeldossier premies worden aangevraagd volgens de standaardprocedure (2 per jaar cfr. wetgeving).

Het betreft alle noodzakelijk werken, maatregelen en handelingen die de waarden en kenmerken van het erfgoed in stand houden, verbeteren en herstellen.

EXTERIEUR : 2019 – 2024

- Restauratie van de gevels van de beschermde delen incl. schrijnwerk en glas-in-loodramen.
- Omgevingsaanleg thv. de straatvleugel, zowel langs de straatzijde, tuinzijde als rondom de kapel.

Gevels en omgevingsaanleg zijn in slechte staat en moeten dringend gerestaureerd worden.

Het restauratiedossier werd reeds opgemaakt door architectenbureau LMS Vermeersch bvba en ligt klaar ivv. indienen premieaanvraag na goedkeuring van dit beheersplan. Bij opmaak van het dossier werd meermaals overleg gepleegd met Dhr. Dirk Van Eenhooghe en Mevr. Aagje Vanwalleghem van de dienst Onroerend Erfgoed.

INTERIEUR : 2020 - 2024

De interieurrestauratie zou gelijktijdig of zeker aansluitend de exterieurrestauratie moeten opgestart worden daar ten gevolge de slechte toestand van het exterieur, ook het interieur plaatselijk schade oploopt en reeds opgelopen heeft. Er werd nog geen dossier opgemaakt voor de interieurrestauratie. De werken kunnen in 2 loten uitgesplitst worden:

- Restauratie interieur kapel – incl. cultuuroederen.
- Restauratie interieur inkom – incl. cultuuroederen.
- Algemene onderhouds- en instandhoudingswerken exterieur gevels, schrijnwerk en daken.

OPSOMMING WERKEN - BEHEER OP KORTE TERMIJN**Restauratie middenbeuk en kapel + omgevingsaanleg**

Aard der werken	Eenmalig	Terugkerend
EXTERIEUR		
Omgevingsaanleg		
Onderzoek bestaande riolering	X	
Uitsplitsen huidig stelsel en heraanleggen rioleringsnet	X	
Uitbreken en heraanleggen/verharding paden en parking	X	
Restauratie gevels		
Reinigingswerken gevels		1x/10à15jr
Restauratie metselwerk		
Hervoegeen gevelvlakken		1x/10à15jr
Herstellen barsten	X	
Demonteren en hermetsele slechte gevelvlakken met nieuwe baksteen naar bestaand model	X	
Betonrestauratie		
Herstellen betonrot	X	
Ijzerwerken (smeed- en gietijzeren elementen)		
Nazicht, ontroesten en herschilderen bestaande ijzerwerken		1x/10à15jr
Platdak bedekking terrassen en balkons		
Slopen en herstellen platdak bedekking uit zink, incl. herstellen draagvlakken terrassen en balkons	X	
Natuursteen		
Vervangen natuursteenelementen in gevelvlakken	X	
Herstellen blauwe hardsteen dorpels en trappen met kunstmortel	X	
Hervoegeen gevelelementen en trappen, met kalkmortel idem bestaand voegwerk		1x/10à15jr
Kalksteen		
Vervangen kalksteenelementen in gevelvlakken	X	
Hervoegeen gevelvlakken met kalkmortel idem bestaand voegwerk		1x/10à15jr
Afbikken losse / verweerde oppervlakteafschilfering	X	
Timmerwerken		
Vernieuwen bakgoten	X	
Vernieuwen dakoverstekten en onderzijde goten in planchetten	X	
Buitenschrijnwerk		
Vernieuwen buitenschrijnwerk naar bestaand model (ramen, deuren, luiken en rolluiken)	X	
Restauratie glas-in-loodramen kapel	X	
Demonteren, transporteren naar atelier en terugplaatsen na restauratie	X	
Restauratie stalen elementen		
Ontroesten en herschilderen bindroeden + bindlood te vernieuwen		1x/10à15jr
Ontroesten en herschilderen raambruggen		1x/10à15jr
Ontroesten en herschilderen stalen T-profielen		1x/10à15jr
Ontroesten en herschilderen stalen raamkaders incl. herstellen hang en sluitwerk		1x/10à15jr

Restauratie beglazing		
Reinigen glaspanelen		1x/5 jr
Vervangen glaskaliber - identieke glasoort qua kleur en textuur	X	
Herlodien + mastiek te vervangen		1x/10 à 15 jr
Nieuwe kaders rond de glaspanelen in rood koper	X	
Schilderwerken op houten schrijnwerk en timmerwerk		1x/8 à 10 jr
Schilderwerk op betonnen dakgoten met silicaatverf		1x/8 à 10 jr
Schilderwerk op metaal met aflak op basis van alkydhars		1x/8 à 10 jr
Restauratie St. Jozefsbeeld	X	
I N T E R I E U R		
Restauratie interieur kapel en sacristie		
Restauratie en herstel granito vloerafwerking	X	
Restauratie en herstel smeedijzeren koorafsluiting met polychromie en vergulding	X	
Restauratie en herstel altaarstukken	X	
Restauratie en herstel smeedijzeren trapleuning aan trap sacristie	X	
Restauratie en herstel bevoering in cementtegels in sacristie	X	
Restauratie en herstel ingemaakt kastwandgeheel in sacristie	X	
Herstel pleisterwerken	X	
Herstel schilderwerken		1x/5 jr
Restauratie interieur inkomhal en hoofdvleugel		
Restauratie en herstel cementvloer en decoratieve plinten	X	
Restauratie en herstel grijsmarmeren lambriserings/wandbekleding	X	
Restauratie en herstel alle originele binnendeuren (al dan niet deels beglaasd en met koper beslaan) inclusief origineel beslag en handgrepen	X	
Restauratie en herstel alle origineel vast meubilair in centrale halfronde vestibule: houten zitbanken met schrijftafel, leeshoek/scheidingsmeubel met ingewerkte barometer en klok, symmetrisch opgesteld	X	
Restauratie en herstel originele plafondklok	X	
Restauratie en herstel alle originele art-deco verlichtingsarmaturen met opaal decoratief figuurglas en roodkoperen lijsten	X	
Restauratie en herstel achthoekige centrale marmeren bloembak op sokkel	X	
Restauratie en herstel 3 originele granito trappartijen inclusief handgrepen	X	
Herstel pleisterwerken	X	
Herstel schilderwerken		1x/5 jr
Restauratie cultuurgooederen		
Restauratie en herstel bidbanken kapel	X	
Restauratie en herstel los meubilair inkomhal	X	

De premiegerechtigdheid blijft ondergeschikt aan de vigerende wetgeving en dit binnen de perken van de begroting.

6.2. BEHEER OP LANG EN MIDDELANG TERMIJN

Na de restauratie zullen er in de toekomst onderhoudswerken noodzakelijk zijn om het pand in stand te houden, met een verschillende periodiciteit en al dan niet met een erfgoedpremie.

Het beheersplan omschrijft het onderhoud in de toekomst, zowel herhaaldelijk terugkerende, als eenmalige werken. Het biedt een overzicht van de diverse onderhoudswerkzaamheden die per bouwelement, materiaal of installatie moeten uitgevoerd worden (nazicht, reiniging, interventies, ...) voor een beheer als 'goede huisvader'.

Dit houdt in:

- jaarlijkse inspectie op grote gebreken
- regelmatige controle door monumentenwacht volledig interieur en exterieur - ca. 5x per jaar
- regelmatig onderhoud, nazicht, controle, opvolging van mogelijke gebreken aan het erfgoed, de erfgoedwaarden en erfgoedelementen.
- volgens noodzaak, algemene instandhoudingswerken exterieur en interieur.

OPSOMMING WERKEN - BEHEER OP LANG EN MIDDELLANG TERMIJN

Onderhouds- en Instandhoudingswerken

Aard der werken	Eenmalig	Terugkerend
Nazicht en onderhoud dakbedekking; pannen & leien + platte daken		1x/5jr
Nazicht en onderhoud lood- & zinkwerken		1x/5jr
Reinigen goten		jaarlijks
Algemeen onderhoud gevels		1x/6 à 8 jr
Nazicht en onderhoud binnen- en buitenschrijnwerk		jaarlijks
Algemeen onderhoud schilderwerken		1x/8 à 10 jr
Houten buitenschrijnwerk		
Houten timmerwerk; goten, boordplanken, dakkapellen, ...		
IJzerwerken, gevelankers, dolfijnen, diefijzers, ...		
Reinigen ramen		jaarlijks
Onderhoud glasramen kapel		1x/6 à 8 jr
Algemeen onderhoud omgevingsaanleg		1x/6 à 10 jr
Algemeen onderhoud cultuurgooederen		1x/8 à 10 jr

De premiegerechtigdheid blijft ondergeschikt aan de vigerende wetgeving en dit binnen de perken van de begroting.

7. VOORSTEL VOOR OPVOLGING EN EVALUATIE VAN DE BEOOGDE BEHEERDOELSTELLINGEN

A. VOOROPGESTELDE TIMING:

De beschermde gevels en de omgevingsaanleg zijn in slechte staat en dienen dringend te worden gerestaureerd. Opstart van de gevelrestauratiewerken wordt voorzien na goedkeuring van het beheersplan. Aansluitend worden wellicht ook de werken voor omgevingsaanleg uitgevoerd.

- Restauratie van de gevels van de beschermde delen incl. schrijnwerk en glas-in-loodramen.
- Omgevingsaanleg thv. de straatvleugel, zowel langs de straatzijde, tuinzijde als rondom de kapel.

De restauratiedossiers werden reeds opgemaakt door architectenbureau LMS Vermeersch bvba en liggen klaar ifv. indienen premieaanvraag na goedkeuring van dit beheersplan. Deze werden reeds meermaals besproken met Dhr. Dirk Van Eenhooghe en Mevr. Aagje Vanwalleghem van de dienst Onroerend erfgoed.

Het tijdstip van de geplande werken en de staat van het onroerend goed zijn hierbij bepalend. Er zullen diverse overlegvergaderingen worden georganiseerd door de architect, zowel tijdens de opmaak als bij de verder opvolging.

B. VERSLAGGEVING EN EVALUATIE:

Verslaggeving/rapportering:

Tijdens de werkzaamheden wordt de erfgoedconsulent wekelijks uitgenodigd op de werfvergaderingen. Van elke werfvergadering wordt een verslag opgesteld door de architect dat bezorgd wordt aan de erfgoedconsulent.

De aannemer bezorgt tegen de voorlopige oplevering het as-built dossier. Dit dossier wordt ten laatste 6 maanden na de beëindiging van de werkzaamheden overgemaakt aan het agentschap Onroerend Erfgoed.

Het as-built dossier omvat onder andere:

- werfverslagen
- PV van voorlopige oplevering
- Verslagen met de resultaten van de (voor)onderzoeken
- Technische fiches van de gebruikte materialen
- Onderhoudsrichtlijnen betreffende de toegepaste materialen
- As-built plannen
- Attesten
- Fotomateriaal

Ter **evaluatie** van de staat van het gebouw zal door de bouwheer (interne facilitaire dienst/ Facility Management) een jaarlijkse basisinspectie gebeuren van het volledige gebouw en gerapporteerd aan de architect die volgens noodzaak het agentschap onroerend erfgoed hiervan inlicht.

De verdere evaluatie van dit onderhoud zal op 2 jaarlijkse basis gebeuren door **monumentenwacht**. Het agentschap Onroerend Erfgoed, de architect en de bouwheer worden voor deze evaluaties uitgenodigd. Monumentenwacht maakt een verslag van deze inspecties en bezorgt dit aan de bouwheer, de architect en het agentschap Onroerend Erfgoed.

Voor de onderhoudswerken die na de algemene restauratiefase van de gevels uitgevoerd worden, verwijzen we naar de werkzaamheden die onder hoofdstuk 6 opgelijst werden.

8. OPLIJSTING BIJLAGEN

volgnummer	Bijlagen	NVT niet bijgevoegd	Opgenomen in bovenstaande tekst	Afzonderlijk Bijgevoegd
	Bijlagen niet van toepassing			
	Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	x		
	Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	x		
	Lijst van ontsluitingswerken voor open erfgoed die in aanmerking komen voor een premie met aanduiding op kaart	x		
	Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	x		
	Lijst van premiegerechtigde werken aan een orgel dat dateert van na WOI	x		
	Lijst van handelingen waarvoor CBS niet kan oordelen dat ze van die aard zijn om wezenlijke eigenschappen van een DG/SG te verstoren	x		
	Bijlagen opgenomen in de tekst van dit beheersplan			
	Lijst van premiegerechtigde werken		x	
	Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating		x	
	Lijst van cultuurobjecten die in aanmerking komen voor een premie		x	
	Bijlagen afzonderlijk toegevoegd			
1	Grafische afbakening			x
2	Kadasterplan			x
3	Genummerde foto's			x
4	Plannen restauratiedossiers			x
5	Beschermingsbesluit			x
6	Toekenning onderzoekspremie opmaak beheersplan			x
7	Plannen met aanduiding bouwfases			x
8	Uittreksel inventaris bouwkundig erfgoed			x
9	Publicatie Sint Jozef's kliniek te Brugge 1910-1935			x
10	Logo Sint-Jozefskliniek Brugge			x
11	Icoon Sint-Jozef zoals gebruikt in publicatie bijlage 9			x
12	Kaart geoportaal onroerend erfgoed			x
13	Inhoudelijk dossier van de bescherming van de St. Jozefskliniek			x
14	Plannen met situering waardevolle erfgoedelementen			x
15	Bouwvergunning dd. 11/05/2011 mbt. functiewijziging/herbestemming			x

9. BIBLIOGRAFIE

A. BRONNEN:

- Stadsarchief Brugge - Bouwvergunningen met volgnummers: 210/1909, 197/1921, 345/1924 597/1924, 416/1933, 769/1933 en 965/1933.
- Archief Architecten LMS Vermeersch bvba – Brugge, bouwdoosiers met volgnummers: 2304, 2353, 2429, 2777, 2816A, 2816B, 2864, 2884A, 2884B, 2942, 2957, 2963, 2964A, 2964B, 2965, 3058.
- Gilté S., Vanwalleghem A. & Van Vlaenderen P., 'Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Stad Brugge, Middeleeuwse stadsuitbreiding, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 18NB Noord' (2004).
- Van der Perren J., 'Huib Hoste: architect en meubeldesigner' (1980).
- Hoste H., 'Van bouwen en wonen' (1930).
- De Winter L., ea., 'Huib Hoste 1881-1957' (2005).

- Smets M., 'Voorvechter van een vernieuwde architectuur' (1972).
- Fontier J., 'Huib Hoste: een architect, te groot voor arm Vlaanderen' (1984).
- Hoste H., 'L'expansion du style brugeois, architecture domestique' (1907).
- Hoste H., 'Ontstaan en betekenis de moderne architectuur' (1952).
- Duclos Ad., 'L'art des façades à Bruges' (1925).
- Heyninx R., 'Doornen op het pad van de moderne architectuur, Huib Hoste 1881-1957, een katholiek modernistisch architect worstelend met de moderniteit' (2001).
- Tijdschrift 'M&L', jaargang 19, nr. 4, p. 40-48 (2000).
- Publicatie, 'Sint Jozefskliniek: heelkundig instituut van Brugge, 1910-1935', (1935).
- Tijdschrift 'Opbouwen', jaargang 3, nr. 15 (1933).
- Heyninckx R., 'Meetzucht en mateloosheid' (2008).
- Vandenbreeden J., Vanlaethem F., 'Art Deco en modernisme in België' (1996).
- De Winter L., 'De projecten van Huib Hoste (1881-1957) te Brugge voor 1914', eindwerk KU Leuven (2002).
- Foto's, 'Beeldbank Brugge', <http://www.beeldbankbrugge.be/>.
- Archiefkaarten, 'Kaart en huis Brugge', <http://www.kaartenhuisbrugge.be/>.
- Kaart geoportaal, 'Geoportaal Onroerend Erfgoed', <https://geo.onroerenderfgoed.be>
- Verdonck A., 'De zoektocht van Huib Hoste (1881-1957) naar de nieuwe betekenis van kleur in de architectuur, Modernistische kleurinterventies versus hedendaagse restauratiestrategieën', eindwerk VUB (2006).

Opgemaakt te Brugge op 28 oktober 2016.

Aangepast, aangevuld 17 oktober 2017

ARCHITECTENBUREAU LMS VERMEERSCH bvba